

Jaarverslag 2024

Japanmuseum SieboldHuis Rapenburg 19
2311 GE Leiden
T 071-5125539
schiermeier@sieboldhuis.org www.sieboldhuis.org

JAPANMUSEUM
SieboldHuis

Inhoud

Inhoud	2
Voorwoord van de directeur	4
Bericht van de raad van toezicht.....	6
<i>Inleiding</i>	<i>6</i>
<i>Corporate Governance.....</i>	<i>6</i>
<i>Wet bestuur en toezicht rechtspersonen en UBO.....</i>	<i>6</i>
<i>Toezicht in 2024.....</i>	<i>6</i>
<i>Remuneratiecommissie</i>	<i>7</i>
<i>Samenstelling, benoeming en selectie.....</i>	<i>7</i>
<i>Leden raad van toezicht en (neven) functies 2024</i>	<i>7</i>
<i>Vergoeding beleid raad van toezicht.....</i>	<i>8</i>
<i>Tegenstrijdige belangen.....</i>	<i>8</i>
<i>Financiën en personeel</i>	<i>8</i>
Bestuursverslag	10
<i>Doelstelling en activiteiten</i>	<i>10</i>
<i>Bestuur.....</i>	<i>10</i>
<i>Nevenfuncties.....</i>	<i>10</i>
<i>Verbonden partijen</i>	<i>10</i>
<i>Vrienden, mecenasen, samenwerkingspartners en sponsors.....</i>	<i>11</i>
<i>Internationaal netwerk.....</i>	<i>11</i>
<i>Exploitatieresultaat</i>	<i>11</i>
<i>Kernratio's.....</i>	<i>12</i>
<i>Vermogenspositie.....</i>	<i>12</i>
<i>Investeringen</i>	<i>12</i>
<i>Prestatieverantwoording, overzicht activiteiten en bereik.....</i>	<i>13</i>
<i>Toelichting bij de prestatieverantwoording</i>	<i>14</i>
<i>Planmatig beheer van cultuurgoederen</i>	<i>15</i>
<i>Tentoonstellingen</i>	<i>16</i>
<i>Educatie en activiteiten.....</i>	<i>22</i>
<i>Publiciteit</i>	<i>27</i>
<i>Onderhoud.....</i>	<i>29</i>
<i>ICT.....</i>	<i>29</i>
<i>Personeel, organisatie en talentontwikkeling</i>	<i>30</i>
<i>Governance Code Cultuur.....</i>	<i>31</i>
<i>Code Culturele Diversiteit en Inclusie</i>	<i>32</i>

Fair Practice Code.....	33
Risicomanagement in 2024 en verder.....	39
De aangepaste begroting 2025.....	40

Japanmuseum SieboldHuis

"**Het SieboldHuis** in Nederland, dat na renovatiewerkzaamheden werd heropend in 2005, speelt een belangrijke rol als **nieuw symbool van de Japans-Nederlandse uitwisseling**. Ik hoop dat door het behouden van een wederzijdse interesse in elkaar, onze beide volkeren voort zullen kunnen bouwen op hun historische uitwisselingen en nieuwe samenwerkingsverbanden kunnen ontwikkelen."

Woorden uitgesproken door Zijn Majesteit de Keizer van Japan tijdens een staatsbanket ter ere van Hunne Majesteiten Koning Willem-Alexander en Koningin Máxima der Nederlanden (29 oktober 2014)

Voorwoord van de directeur

2024: een topjaar voor Japanmuseum SieboldHuis!

Met voldoening kijken wij terug op 2024. Wij behaalden ons hoogste bezoekersaantal ooit: 63.758 bezoekers. Wij hadden dit jaar vijf tentoonstellingen (met vier catalogi in eigen beheer), een expositie en één 'Uitgelicht' waarin wij onze recente schenkingen toonden. Ook bezochten 12.000 bezoekers onze Japanmarkt.

Als directeur van Japanmuseum SieboldHuis ben ik er trots op dat wij weer prachtige recensies mochten ontvangen voor onze tentoonstellingen. De tentoonstelling 'Japan op de gevoelige plaat: 19e-eeuwse foto's uit de Kurokawa Collectie' werd uitvoerig beschreven in de NRC. De expositie 'Kabinet der zeldzaamheden. Geïnspireerd op de samenwerking tussen Siebold en Keiga' met werken van de Japanse meesterambachtsman Akihiko Maeda en de Nederlandse ontwerpster Carole Baijings trok veel designliefhebbers. Daarna volgde de tentoonstelling 'Roerige tijden: Nederland-Japan en de val van de samurai (1853–1867)' waar een team van (recent afgestudeerde) studenten van de Universiteit Leiden aan meewerkte onder leiding van onze juniorconservator die gefinancierd werd door Het Cultuurfonds. Tijdens de zomervakantie toonden wij in een vijf weken durende pop-up tentoonstelling twee exemplaren van de beroemde 'Golf van Hokusai' uit een Japanse en een Nederlandse privécollectie. Er stond een lange rij op het Rapenburg maar men vond het niet erg om anderhalf uur te moeten wachten om de iconische meesterwerken van Hokusai en ook werken van tijdsgenoten met eigen ogen te kunnen zien. "Het was het wachten zeker waard" kregen wij van de bezoekers terug. Een groot succes was de vijf maanden durende kimono-tentoonstelling met kleurrijke werken van eind 19de en begin 20ste eeuw uit een Italiaanse privécollectie. Ook de tentoonstelling over vormen en formaten van de Japanse prent zorgde aan het einde van het jaar voor veel toeloop.

Dankzij het Conservatoren Stipendium à €25.000 van Het Cultuurfonds kon Jim Dwinger, als junior conservator, in 2023 en een gedeelte van 2024 parttime onderzoek doen naar de geschonken collectie van Japanmuseum SieboldHuis. Hij is in 2024 opgevolgd door stagiair juniorconservator Luca van Leeuwen.

Onze coördinator Nederland-Japan relaties, Kuniko Forrer, heeft van de stad Nagasaki als blijk van waardering een 'Commendation Award' ontvangen voor haar jarenlange inzet voor de betrekkingen tussen Nagasaki en Leiden.

Als expertisecentrum op het gebied van de relatie Nederland-Japan en Japanse kunst wordt het SieboldHuis gewaardeerd. Dit blijkt onder meer uit de vele verzoeken om informatie over de betekenis en herkomst van objecten, over Japan, de cultuur en de relatie Nederland-Japan.

Ook hebben we weer mooie schenkingen gekregen voor onze bibliotheek, voor onze educatieve programma's en ter aanvulling van de Japanmuseum SieboldHuis collectie. We ontvingen onder meer netsuke, foto's en prenten van Utamaro en Kuniyoshi.

In samenwerking met de vakgroep Geesteswetenschappen van de Universiteit Leiden en andere partners in de stad hebben we diverse Japangerelateerde lezingen en activiteiten gehouden. Ook steunen en faciliteren we (Leidse) makers die hun werk willen tentoonstellen in Japan. Japanmuseum SieboldHuis werkt intensief samen met Japanse scholen in Japan en Europa en mocht in 2024 diverse Japanse leerlingen ontvangen. De gastconservatoren en ondergetekende hebben in Nederland en Japan op televisie en op de radio interviews gegeven en presentaties gehouden over tentoonstellingen en ze hebben meegeschreven aan diverse publicaties. Door alle media-aandacht en activiteiten als de Japanmarkt, de Museumnacht, workshops en lezingen hadden we een goed (digitaal) bereik met nationaal en internationaal publiek.

Om een bezoek aan Japanmuseum SieboldHuis voor iedereen te faciliteren en het museum duurzamer te maken zijn er in de loop der jaren al veel voorzieningen getroffen in het historische herenhuis. Vanaf 2024 kunnen onze bezoekers ook, vanaf het parkeerterrein aan de Haagweg, op een duurzame manier naar het SieboldHuis komen met onze nieuwe elektrische bus.

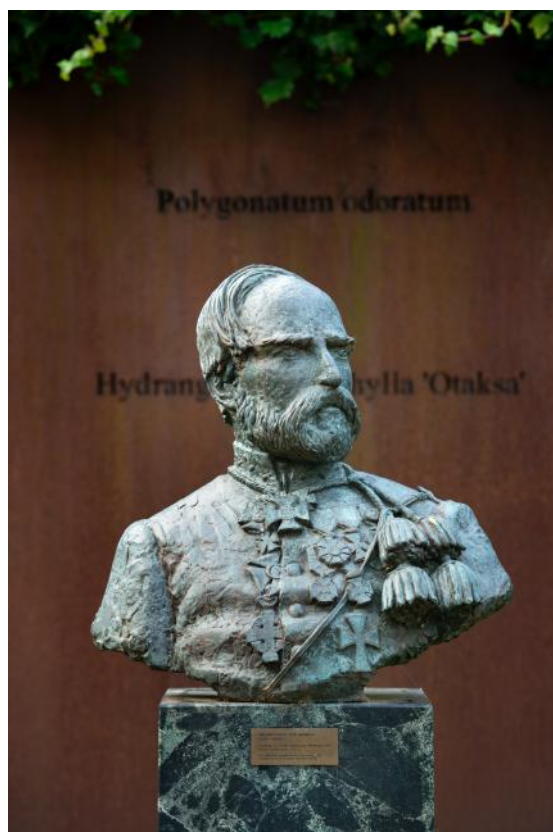
Via het platform 'Verwonder om de Hoek' bieden wij museumlessen aan in het kader van het programma 'Cultuureducatie met Kwaliteit' en ook weten scholen ons direct te vinden. Zo hebben 21 leerlingen van het voortgezet onderwijs tot en met universitair niveau in 2024 stagegelopen in het museum. Buiten de speciaal ontwikkelde museumlessen ontwerpen we ook gratis speurtochten en gezinsactiviteiten voor diverse doelgroepen. Leerlingen van vmbo, hbo en universiteiten maar ook van de Japanse school uit Amsterdam en uit Nagasaki zijn langsgekomen in het museum.

Bij de tentoonstellingen zijn meertalige publicaties uitgegeven waarvan vier in eigen beheer en één met Ludion.

Ik ben blij met mijn team van medewerkers, vrijwilligers, stagiairs, gastconservatoren en met de mooie resultaten die wij samen in 2024 bereikt hebben. Wij kijken terug op een succesvol jaar en ruim 44% marge in onze museumwinkel. 2024 is het jaar met het hoogste aantal bezoekers in het museum en bij de Japanmarkt sinds de opening van het museum in 2005!

Dank aan alle donateurs, Vrienden van Japanmuseum SieboldHuis en het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de gemeente Leiden, de Universiteit Leiden, Naturalis Biodiversity Center, Edwin van Huis en de Raad van Toezicht voor hun steun in het afgelopen jaar. Het doet ons goed om te merken dat zoveel mensen, naast onze vaste sponsors en samenwerkingspartners, Japanmuseum SieboldHuis een warm hart toedragen.

Kris Schiermeier, directeur-bestuurder Japanmuseum SieboldHuis

Bericht van de raad van toezicht

Inleiding

In dit jaarverslag zijn het bestuursverslag, de begroting voor 2025 en de jaarrekening over 2024 opgenomen van de Stichting Japanmuseum SieboldHuis. De door de directeur-bestuurder opgestelde jaarrekening in samenwerking met administratiekantoor Nefkens te Amsterdam is gecontroleerd door Baker Tilly (Netherlands) N.V. De verklaring van de accountant is opgenomen bij de overige gegevens. De jaarrekening is door de externe accountant uitvoerig besproken met de directeur-bestuurder en de voorzitter van de auditcommissie, als een afgevaardigde van de raad van toezicht. Vervolgens heeft de raad van toezicht het jaarverslag met de directie besproken.

De raad heeft vastgesteld dat dit verslag voldoet aan alle voorschriften en aan de eisen van governance en transparantie. Op grond van de bespreking, de controleverklaring en het bijbehorende verslag keurt de raad van toezicht de jaarrekening goed. De raad stemt in met de verdeling van het exploitatieresultaat; hiervoor wordt naar de resultaatbestemming verwezen.

Corporate Governance

De directie en de raad van toezicht voelen zich gezamenlijk verantwoordelijk voor naleving van de Governance Code Cultuur. Hierbij is afgesproken dat de directeur-bestuurder primair verantwoordelijk is voor de naleving van de Code. De raad van toezicht houdt toezicht op het voldoen aan de bepalingen van de Code. Een reflectie op de naleving van de Code is opgenomen in het bestuursverslag. De raad stemt in met het gestelde in deze verklaring. In het verslagjaar is de governancestructuur niet gewijzigd.

Wet bestuur en toezicht rechtspersonen en UBO

De regelgeving voor het bestuur en toezicht voldoet aan de Wet bestuur en toezicht rechtspersonen (WBTR).

De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel in het UBO 'Ultimate Beneficial Owner'-register.

Toezicht in 2024

In 2024 heeft de raad van toezicht vergaderd op 16 april, 18 juni, 9 september en 10 december. Alle vergaderingen waren met de directie. Vast onderwerp van de vergadering was de rapportage van de directeur over het voorgaande kwartaal. De rapportage gaat over de realisatie van doelstellingen, grote projecten, strategie en financieel beleid en bevat ook resultaatprognoses. Elke vergadering wordt de rapportage aangevuld met een uitvoerige mondelinge toelichting over de actuele stand van zaken met betrekking tot tentoonstellingen en activiteiten. De raad volgt deze onderwerpen met grote belangstelling. De directeur heeft, naast de vergaderingen met de raad van toezicht, contact met de individuele leden van de raad van toezicht, die haar op actieve wijze adviezen verstrekken. Het werkbezoek van de raad aan het museum heeft in 2024 niet plaatsgevonden.

De raad heeft in 2024 op individuele basis het museum bezocht en openingen bijgewoond. In het verslagjaar heeft de raad van toezicht de gebruikelijke goedkeuringsbesluiten aangaande de jaarrekening 2023, begroting en het activiteitenplan 2025 genomen. De jaarrekening 2023 is op 16 april 2024 vastgesteld.

Remuneratiecommissie

De heer A. Dorland heeft op 11 december 2023 met de directeur- bestuurder het jaarlijkse gesprek gevoerd over haar functioneren en op 3 april 2025 staat er een gesprek ingepland met de nieuwe voorzitter van de raad van toezicht, de heer R. Smits. In 2024 heeft er geen gesprek plaatsgevonden. De raad van toezicht heeft zeer veel waardering voor het functioneren van mevrouw K. Schiermeier als de directeur- bestuurder van Japanmuseum SieboldHuis.

Samenstelling, benoeming en selectie

De samenstelling en taken van de raad van toezicht zijn vastgelegd in de statuten en nader uitgewerkt in een reglement waaraan ook het profiel van de raad is gekoppeld. Op basis daarvan stelt de raad van toezicht profielschetsen op voor zijn individuele leden en gaat periodiek, doch in ieder geval bij het ontstaan van elke vacature, in een vergadering van raad en directie na of deze nog voldoen en stelt deze zo nodig bij, gelet op de actuele omstandigheden. Leden van de raad worden geacht in staat te zijn en over voldoende tijd te beschikken om het beleid van de directie en de algemene gang van zaken binnen de stichting tijdig en op adequate wijze te controleren. De raad van toezichtleden van Japanmuseum SieboldHuis zijn tevens lid van de raad van toezicht van Naturalis.

De samenstelling van het bestuur is in 2024 ongewijzigd. Mevrouw K. Schiermeier is directeur-bestuurder en tevens voorzitter van het bestuur. De heer E. van Huis is onbezoldigd bestuurslid. In de raad van toezicht is in 2024 een wijziging, per 1 januari 2024 is de heer D.M. Samsom tot de raad toegetreden.

Aftreedrooster raad van toezicht Stichting Japanmuseum SieboldHuis

	Aangetreden	Maximale zittingsduur tot
Arjen Dorland, voorzitter per 1 oktober 2020*	1 juli 2019	1 februari 2025
Kim Smit	1 juli 2019	21 maart 2026
Anna Chernilovskaya	6 juli 2020	6 juli 2027
Cynthia de Witt Wijnen	24 september 2020	24 september 2027
Peter de Ruiter	24 juni 2021	24 juni 2028
Robert-Jan Smits	12 juli 2021	12 juli 2028
Taco Zimmerman	12 oktober 2021	12 oktober 2028
Diederik Samsom	1 januari 2024	1 januari 2031

* Op grond van de bepaling in de statuten geldt dat als een herbenoemd lid als voorzitter wordt benoemd, hij/zij tweemaal voor telkens een periode van drie jaren kan aanblijven. Andere leden blijven na herbenoeming in totaal zeven jaren aan.

Leden raad van toezicht en (neven) functies 2024

De heer drs. A.C. (Arjen) Dorland MBA (1955), voorzitter RvT; Voorzitter raad van toezicht Haaglanden Medisch Centrum; vicevoorzitter raad van commissarissen ABN AMRO Bank N.V.; vicevoorzitter raad van commissarissen Essent N.V.; voorzitter raad van commissarissen Bovemij N.V. en N.V. Schadeverzekering-maatschappij Bovemij

Mevrouw K. (Kim) Smit (1970), vicevoorzitter RvT en voorzitter auditcommissie, lid remuneratiecommissie, commissaris en lid commissie Kwaliteit en Publiek belang BDO Nederland; commissaris en voorzitter audit commissie B&S Group SA en B&S Investments BV; lid raad van toezicht en lid audit commissie Stichting Pantein; lid raad van toezicht Stichting Essure Claims; lid raad van

toezicht, voorzitter audit commissie, lid benoemings- en remuneratiecommissie NRG Pallas; lid raad van toezicht en voorzitter audit commissie Jong JGZ; niet-uitvoerend bestuurder Stichting Institute for International Criminal Investigations Foundation; commissaris Zorgservice XL; lid raad van toezicht Stichting Biomedical Primate Research Center; voorzitter raad van toezicht Stichting Administratiekantoor Numerus Clausus.

Mevrouw mr. C.S.G. (Cynthia) de Witt Wijnen - Guman (1969); lid RvT en lid auditcommissie; Founding partner/notaris NewGround Law B.V.; mentorschap OSR Women Leadership Programme.

Mevrouw dr. A.A. (Anna) Chernilovskaya (1983); lid RvT; Chief Information Officer-zorgverzekeraar ONVZ; lid raad van toezicht en tevens van de auditcommissie Hogeschool Leiden

De heer Prof. dr. P.C. (Peter) de Ruiter (1952); lid RvT; emeritus-hoogleraar Universiteit van Amsterdam; emeritus-hoogleraar Wageningen Universiteit; lid van het FAO Network on Soil Biodiversity (Rome, I); Lid wetenschappelijke review panel Fonds Wetenschappelijk Onderzoek (FWO) Vlaanderen; lid Scientific Advisory Board ECOFUTURE (Water-Energy-Food-Ecosystem Nexus for sustainable development of Jordan Valley); European Research Council: Coach for Younger Scientists in Proposal writing and Defense

De heer R.J (Robert-Jan) Smits (1958), lid RvT; voorzitter college van bestuur van de Technische Universiteit Eindhoven; lid curatorium VNO-NCW; lid Commissie Nationaal Groeifonds; lid Senat Leibniz Gemeinschaft Berlin; lid Hochschulrats der Ludwig-Maximilians-Universität, München; lid Scientific Board of the European Holocaust Research Infrastructure (EHRI); lid Board of Trustees of the Cyprus Research and Educational Foundation (CREF); lid Icelandic Science and Innovation Council; Lid International Advisory Board of the Research Council of Norway (RCN)
De heer T. (Taco) Zimmerman (1969), lid RvT; algemeen directeur AVROTROS; Algemeen bestuurslid Stichting Por Eso!

De heer D.M. (Diederik) Samsom (1971), lid RvT, kabinetschef van de Europees Commissaris voor Klimaat; voorzitter raad van commissarissen Gasunie; lid Advisory Board Elysian Aircraft; lid Advisory Board Return Energy; lid Advisory Board Renergy Egypt; lid Sustainability Advisory Board Van Oord

Vergoeding beleid raad van toezicht

De leden van de raad hebben geen recht op een onkostenvergoeding per bijgewoonde reguliere raadsvergadering. De stichting stelt elk lid een individueel lidmaatschap van Japanmuseum SieboldHuis ter beschikking en de publicaties die bij de tentoonstellingen zijn verschenen.

Tegenstrijdige belangen

Een belangrijk aspect hierin is dat er geen 'conflict of interest' te verwachten is voor de beide musea. Naturalis en het SieboldHuis opereren, door hun van elkaar verschillende thematiek, in een geheel ander veld bij het werven van fondsen en sponsors. Tegelijkertijd zijn er raakvlakken tussen de beide musea. Er is inhoudelijk aanvullende meerwaarde voor het SieboldHuis op het gebied van de natuurhistorie en geologie van Japan. Het SieboldHuis vult Naturalis aan op het gebied van algemene kennis over Japan. In het kader van zijn toezichthoudende functies heeft de raad vastgesteld dat er in 2024 geen sprake was van belangentegenstellingen of andere omstandigheden die afbreuk kunnen doen aan de kwaliteit van bestuur en toezicht.

Financiën en personeel

De raad wil er met klem op wijzen dat het SieboldHuis structureel onder gefinancierd is. Het tekort bedraagt op jaarbasis tenminste 150.000 euro, en dat is op het totaal van de begroting zeer aanzienlijk. Het is de afgelopen jaren gelukt om het tekort te dekken met incidentele baten. De raad is van mening dat dit op de

lange termijn geen duurzame situatie is, en heeft hierover regelmatig overlegd met de bestuurder. Deze heeft een plan opgesteld om de komende tijd aanvullende financiering voor het museum te werven. Omdat het vaste kernteam waarmee de tentoonstellingen en activiteiten gerealiseerd worden beperkt is, realiseert de raad zich ten volste dat dit het museum ook kwetsbaar maakt.

De raad is vol lof over hoe het de directeur-bestuurder jaarlijks lukt om substantiële fondsen en sponsorgelden te werven, commercieel successen te boeken, partners aan het museum te binden en met haar team kwalitatieve hoogstaande tentoonstellingen met bijbehorende catalogi en interessante randprogrammering te realiseren. De raad ziet ook hoe het SieboldHuis internationaal en nationaal opereert en hoe dat door de diverse stakeholders gewaardeerd wordt. Dit blijkt onder meer uit de 'Commendation Award' van de stad Nagasaki in 2023 voor de bijdrage van het museum op het gebied van internationale betrekkingen en de 'Commendation Award' voor Dr. Kuniko Forrer (coördinator Nederland-Japan relaties) in 2024. Het Cultuurfonds heeft bijvoorbeeld het museum in 2023 en 2024 gehonoreerd met een stipendium voor een junior conservator om onderzoek te doen naar de eigen collectie.

Het museum vertoont al jaren een stijgende lijn in bezoekersaantallen. Vanaf het aantreden van de directeur-bestuurder zijn de bezoekersaantallen 3 maal toegenomen naar 63.758 bezoekers. De winkel heeft ruim 44% marge en ook de eigen collectie die het museum sinds 2018 heeft, is groeiende met mooie schenkingen.

De inspanningen en geleverde prestaties worden gezien door de raad en zeer gewaardeerd. De raad spreekt zijn bewondering uit voor de directeur-bestuurder die in 2024 net als in 2023, ondanks langdurige uitval van enkele kernteam medewerkers, zulke mooie resultaten met haar team heeft bereikt.

De raad van toezicht bedankt de directie en het gehele personeel en spreekt zijn waardering uit voor de prettige wijze waarop is samengewerkt.

Leiden, 15 april 2025

De raad van toezicht: Anna Chernilovskaya, Peter de Ruiter, Kim Smit, Diederik Samsom, Cynthia de Witt Wijnen en Taco Zimmerman.

Namens dezen, Robert-Jan Smits, Voorzitter raad van toezicht Stichting Japanmuseum SieboldHuis

Bestuursverslag

Doelstelling en activiteiten

De Stichting Japanmuseum SieboldHuis is statutair opgericht op 4 maart 1999 en gevestigd in Leiden. Op 18 maart 2022 zijn de statuten voor het laatst gewijzigd. Conform artikel 3.1 van de statuten heeft de stichting tot doel het presenteren van (museale) collecties met betrekking tot de Japanse kunst, cultuur, natuur en wetenschap, in het bijzonder de Leidse Sieboldcollectie, alsmede het versterken van de band tussen Nederland en Japan door middel van het exploiteren van Japanmuseum SieboldHuis als museum en informatiecentrum.

De stichting beoogt haar doel te bereiken door onder meer: het organiseren van permanente en tijdelijke tentoonstellingen; het beheren van een informatiepunt Nederland-Japan; het organiseren van culturele en andersoortige activiteiten; samenwerkingen met andere Nederland-Japanse culturele, wetenschappelijke en economische instanties, zulks in het bijzonder in samenwerking met de stakeholders Stichting Naturalis Biodiversity Center, Museum Volkenkunde (per 4 oktober 2023: Wereldmuseum Leiden), de Universiteit Leiden en de gemeente Leiden; samenwerking met Japanse organisaties die zich bezighouden met onderzoek naar en presentatie van de Japans - Nederlandse betrekkingen.

Bestuur

Het bestuur van de stichting is in 2024 statutair opgedragen aan:

Mevrouw drs. K.E.M.B. (Kris) Schiermeier (1967), voorzitter van het bestuur (per 1 juli 2019). Datum van aantreden: 1 september 2010 (directeur-bestuurder).

De heer drs. E.J.F.B. (Edwin) van Huis (1958). Datum van aantreden: 1 juli 2019 (bestuurder).

Nevenfuncties

Mevrouw Schiermeier: voorzitter bestuur stichting Tastbaar Verleden; adviescommissie Erfgoed en Monumentenzorg, Het Cultuurfonds en bestuurslid stichting Stansfield/Hooykaas.

Comité van aanbeveling Hito-Iki, Comité van aanbeveling Opera Deshima, Comité van aanbeveling Shofukan, Samenwerkingscomité 'Japanese Language Proficiency Test', Vertegenwoordiger projectgroep Japans-Nederlands Woordenboek, Lid Dujat (Dutch & Japanese Trade Federation), Lid De Drie October Vereeniging, Lid ICOM (International Council of Museums), Lid van INTERCOM (International Comité voor Museum Management), Lid Japanese Chamber of Commerce (JCC), Lid Leidse Alumni Kai 'Van hier tot Tokyo' (alumnivereniging Japanologen), Lid Leidse Regio Kring, Lid Nederland-Japan Vereniging, Lid Nederlands Genootschap voor Japanse Studiën, Lid Rotterdam Japan Club, Lid Society of Japanese Arts en Lid Vereniging Vrienden der Aziatische Kunst en Vriend/donateur van diverse musea.

De heer Van Huis: algemeen directeur-bestuurder Naturalis Biodiversity Center; voorzitter raad van toezicht Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten; lid raad van commissarissen coöperatie SURF; lid van the Board at the International Barcode of Life (iBOL); president of CETAF.

Verbonden partijen

Er zijn geen rechtspersonen over wie de stichting overheersende zeggenschap kan uitoefenen.

Met ingang van 1 juli 2019 werkt de stichting nauw samen met de stichting Naturalis Biodiversity Center. Er bestaat een personele unie tussen de leden van de raad van toezicht van beide stichtingen. De bestuurder van Naturalis is tevens onbezoldigd lid van het bestuur van het SieboldHuis. Verschillende medewerkers van de stichting hebben, al of niet uit hoofde van hun functie, zitting in meerledige besturen van aan de doelstellingen van de stichting verwante rechtspersonen en samenwerkingsverbanden.

Vrienden, mecenasen, samenwerkingspartners en sponsors

Musea worden gedragen door hun trouwe bezoekers, hun vrienden. Ook het SieboldHuis kan niet zonder vrienden en mecenasen. Zij bieden een klankbord voor activiteiten en tentoonstellingen, leveren vrijwilligers voor grote evenementen en met hun bijdrage worden bijvoorbeeld catalogi bij de tijdelijke tentoonstellingen en extra aankleding van het museum betaald.

Op maandag 25 november hebben wij onze jaarlijkse Vriendenbijeenkomst gehouden. De Vrienden ontvangen maandelijks een nieuwsbrief. Zo ook in 2024. Het SieboldHuis heeft 193 betalende vrienden en mecenasen. In 2024 ontving het SieboldHuis van de volgende mecenasen een bedrag van €500 of meer: de heer E. Jacobs, de heer T. Konoike, mevrouw M. Maas Geesteranus, de heer A. Pels-Rijcken, mevrouw A. Plaizier, de heer P. Pauwels, mevrouw K. Schiermeier, de heer C. Uhlenbeck, de heer B. Meulemans, de heer T. Mizushima (Tokyo Aesthetics) en AON Nederland en Hamamelis B.V.. Daarnaast zijn er prenten, boeken voor onze bibliotheek en kleine objecten geschonken voor onze collectie en voor educatieve activiteiten door enkele (anonieme) schenkers. De tentoonstellingsponsors en de fondsen worden in dit verslag vermeld bij de tentoonstellingen en de activiteiten.

Het elektrische SieboldHuis-busje is deels gesponsord door Chris Verplancke, Stadsparkerplan.

Japanmuseum heeft tevens diverse samenwerkingspartners die langdurig financieel bijdragen, zoals het Ministerie van OCW (via Naturalis Biodiversity Center), de Universiteit Leiden, de gemeente Leiden, de Universiteit van Nagasaki, Alfred Isaac Ailion Foundation, maar ook bedrijfssponsors zoals Takeda Nederland B.V., TONOS Care, Djoser (Japanmarkt), Dujat (Japanmarkt), Hotei Japanese Prints, Hotel Okura, Amsterdam en sponsors die anoniem willen blijven.

Internationaal netwerk

Japanmuseum SieboldHuis heeft verschillende internationale en nationale samenwerkingspartners zoals Deshima en het Siebold Memorial Museum te Nagasaki, stad Nagasaki, Mogami Tokunai Memorial Museum in Murayama, Siebold Gesellschaft Würzburg (Duitsland), Tsuyama Archives of Western Learning, Tikotin Museum Haifa (Israël), de Nederlandse ambassade in Japan en de Japanse Ambassade in Nederland, gemeente Leiden, (Leidse) Musea, Universiteit Leiden, Leiden&Partners, het bedrijfsleven waaronder Takeda Nederland, B.V., en instellingen zoals Dutch Culture, NFIA, JCC, Dujat en Jetro.

Exploitatieresultaat

In 2024 hebben wij het bestemmingsfonds Covid-19 opgemaakt, zoals was afgesproken met de Raad van Toezicht. Japanmuseum SieboldHuis realiseert over het boekjaar 2024 een exploitatieresultaat van minus €120.533. Een bedrag groot €147.458 wordt onttrokken uit het bestemmingsfonds steunpakket Covid-19 en een bedrag van €9.488 wordt onttrokken aan de algemene reserves. Een bedrag van €26.785 wordt gedoteerd aan groot onderhoud en een bedrag groot €9.627 is toegevoegd aan het bestemmingsfonds woordenboek.

In 2024 vindt de subsidieverstrekking van het ministerie van Onderwijs, Cultuur & Wetenschap (OCW) ad €356.595 aan Stichting Japanmuseum SieboldHuis indirect plaats via Naturalis dat nu al bekostigd wordt op grond van de Erfgoedwet. In 2024 bestaat de bijdrage van de gemeente Leiden uit €170.222 en de Universiteit Leiden uit €34.034.

De opbrengst van de entreegelden is in 2024 gestegen met €37.416 ten opzichte van 2023. Een stijging van 13,6%. Hierbij moet opgemerkt worden dat in 2024 meer tentoonstellingen geprogrammeerd waren dan in 2023, waaronder een pop-up tentoonstelling van de 'Grote golf' van Hokusai.

In 2024 was er een winkelomzet van €150.162 met een nettowinst van €66.604. In de winkel is er gemiddeld €2,90 uitgegeven per bezoeker. Dit is een daling van gemiddeld €0,33 per bezoeker ten opzichte van 2023.

Er was in 2024 ruim 44% marge in onze museumwinkel. De nettomarge is in 2024 met 5% gestegen ten opzichte van 2023. De nettowinst is in 2024 gestegen ten opzichte van 2023 met €7.782.

Kernratio's

	2024	2023
Current ratio (vlottende activa/vlottende passiva)	512%	467%
Solvabiliteit (eigen vermogen/totaal vermogen)	85%	83%•
Weerstandsvermogen (eigen vermogen/totale baten)	54%	69%•

• De cijfers van 2023 zijn aangepast vanwege wijzigingen in de voorziening/reserve groot onderhoud

We voldoen aan de indicatoren.

In de in juni 2015 in opdracht van het ministerie van OCW uitgevoerde QuickScan van de instellingen in de landelijke culturele basisinfrastructuur¹ is voor bovenstaande financiële indicatoren de volgende risicoweging gehanteerd:

Financiële indicatoren	Risicoweging		
	Hoog	Midden	Laag
Current ratio (liquiditeit)	< 100%	< 130%	≥ 130%
Solvabiliteit	< 0%	< 10%	≥ 10%
Weerstandsvermogen (Haringmaat)	< 0%	< 10%	≥ 10%

Vermogenspositie

Het eigen vermogen is per 31 december 2024 €638.979. De algemene reserve is €284.136 met daarbij een bestemmingsfonds woordenboek €9.700 en een bestemmingsreserve groot onderhoud €345.143.

Investeringsen

In 2024 zijn er geen investeringen gedaan qua inventaris of een verbouwing, wel in automatisering.

Prestatieverantwoording, overzicht activiteiten en bereik.

	Realisatie 2024		Activiteitenplan 2024		Realisatie 2023	
Tentoonstellingen	Aantal tentoonstellingen	Aantal bezoek	Aantal tentoonstellingen	Aantal bezoek	Aantal tentoonstellingen	Aantal bezoek
1. Tijdelijke tentoonstellingen	5 tentoonstellingen 1 'Uitgelicht ' 1 expositie in Panoramakamer	-			4 tentoonstellingen 4 samenwerkings-tentoonstellingen (bij een tentoonstelling is een kunstwedstrijd georganiseerd) 2 'Uitgelicht'	-
Totaal aantal bezoeken (2+3+4+5)	-	63.758	-	44.000 en voor de. Japanmarkt 5.000-10.000 bezoekers	-	56.447
2. Reguliere bezoeken	-	58.362	-		-	51.291
3. Bezoeken primair onderwijs	-	671	-		-	595
4. Bezoeken voortgezet onderwijs	-	2.176	-		-	2.290
5. Bezoeken mbo/ ho	-	2.549	-		-	2.271
Specificatie van bezoeken totaal						
6. Gratis bezoeken	-	19.632	-		-	16.297
7. Betaalde bezoeken (incl. gereduceerde betaalde bezoeken)	-	44.126	-		-	40.150
Overige bezoeken:						
8. Bezoeken website totaal		144.000	-		-	127.000
9. Aantal unieke bezoekers website		141.000	-		-	124.000
Overige activiteiten	Aantal activiteiten	Aantal deelnemers	Aantal activiteiten	Aantal deelnemers	Aantal activiteiten	Aantal deelnemers
10. School gebonden activiteiten	17	308	-		12	380
11. – waarvan po	7	134	-		5	225
12. – waarvan vo	3	58	-		2	55
13. – waarvan mbo/ ho	7	116	-		5	100
14. Openbare activiteiten	198	16.209	-		158	12.640
15. Totaal overige activiteiten	215	16.517	-		168	13.020

¹ Conform Model III Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen

Toelichting bij de prestatieverantwoording

ad 1. Het doel was 44.000 bezoekers (exclusief 5.000-10.000 voor de Japanmarkt en inclusief 1.500 Japanse bezoekers).

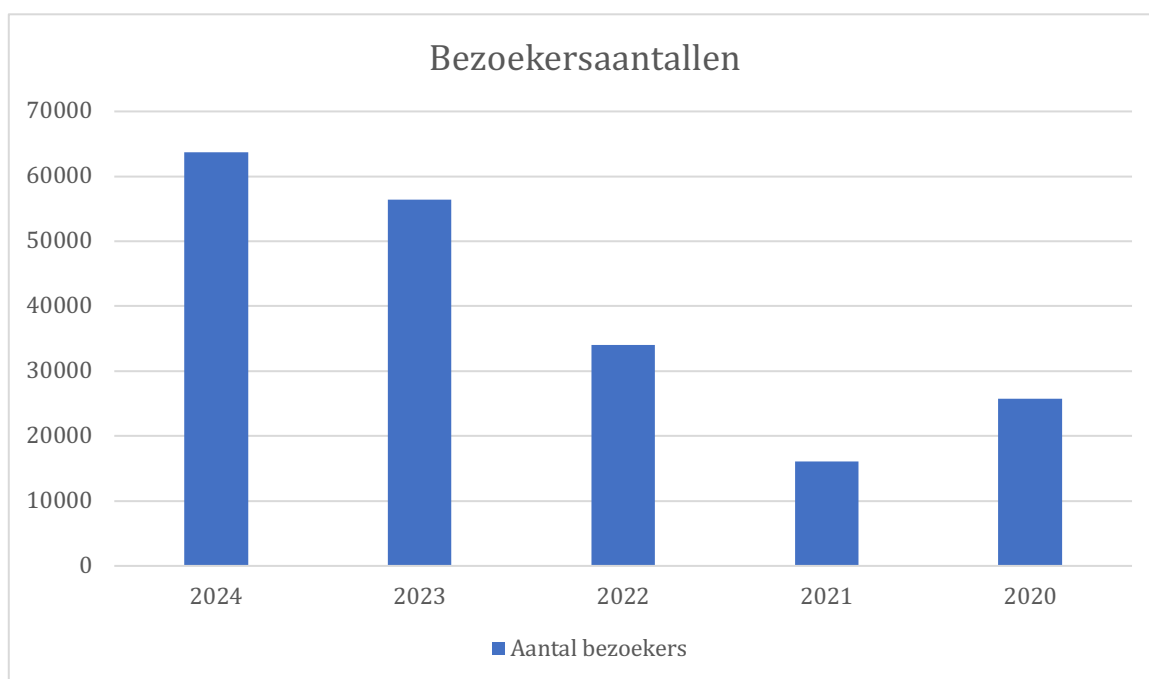
In het totaal zijn er 63.758 bezoekers in 2024 naar het museum gekomen, inclusief ruim twaalfduizend bezoekers voor de Japanmarkt. Dit was 56.447 in 2023 en 33.992 in 2022 en 16.088 bezoekers in 2021 en 25.719 bezoekers in 2020. N.B. In 2022, 2021 en 2020 was er geen Japanmarkt.

In 2024 waren er 1.409 Japanse bezoekers. Dit is een kleine afname ten opzichte van 2023. In dat jaar kwamen er 1.538 Japanse bezoekers.

Naast de vijf tentoonstellingen, een expositie en één 'Uitgelicht' hebben we aan verschillende externe projecten inhoudelijk meegewerkt. De bezoekers van externe tentoonstellingen/projecten zijn niet meegeteld in de bezoekersaantallen.

ad 10. Schoolgebonden activiteiten: het gaat hier om begeleide educatieve programma's (workshops e.a.) die plaatsvinden in het museum.

ad 14. Openbare activiteiten betreffen: een cultuuractiviteit zoals een evenement, symposium, lezing, rondleiding of workshop.

	Realisatie 2024
Totaal aantal objecten in de vaste Sieboldtentoonstelling	304 waarvan: 152 (Naturalis Biodiversity Center) 146 (Wereldmuseum Leiden) 6 (Universiteit Leiden)
Aantal objecten in bruikleen gekregen voor tijdelijke tentoonstellingen (of uit eigen collectie getoond)	560
Totaal (prenten, schilderijen, netsuke, okimono en fotografie en objecten) in eigen collectie	613
Aantal schenkingen hiervan in 2024	39 (w.v. 1 aankoop en 1 teruggave omdat het een werk van ivoor van na 1947 betrof)

De vaste tentoonstelling over Siebold op de begane grond wordt gerealiseerd met werken uit de collecties van Naturalis Biodiversity Center, Wereldmuseum Leiden en de Universiteit Leiden. De objecten van Naturalis zijn vanaf 16/12/2013 voor 25 jaar beschikbaar gesteld. Er wordt geregeld gewisseld. De bruikleenovereenkomst met Naturalis Biodiversity Center heeft een looptijd tot 19 november 2025 en daarna wordt de bruikleen in overleg gewisseld en verlengd. De samenwerkingsovereenkomst met de Universiteit Leiden loopt van 1 januari 2021 tot en met 31 december 2025. De Universiteitsbibliotheek wisselt jaarlijks de kaarten en legt dit vast in een bruikleenovereenkomst voor de betreffende periode. De bruikleen met Wereldmuseum Leiden loopt tot en met 30 september 2026 en daarna wordt de bruikleen in overleg gewisseld en verlengd.

Schenkingen of aankopen voor de Japanmuseum SieboldHuis-collectie

Japanmuseum SieboldHuis heeft een groeiende collectie Japanse prenten en schilderijen. Deze collectie is ontstaan door schenkingen uit privécollecties. In 2024 ontvingen wij de volgende schenkingen of voegden wij werken aan de collectie toe:

- 5x kabuki pop in vitrinekastje, diverse particuliere schenkers totaal €875
- 11 netsuke door de heer Pieters €2.950
- 1 netsuke retour uit schenking Gerlach want het is een werk na 1947, €150
- Aankoop van het werk door een anonieme kunstenaar 'Mongolen trekken zich terug uit een zee van vuur' (Mōko taisan ōkagari no zu meerkleurenprent, ca. september 1864. €920
- Urashimatarō, de vissersjongen. Drieluik door de Gebroeders Miedema, pastel, potlood op papier, 2023, €1.800 (€600,- per stuk)
- Yuzu op Urara, Charlotte Dumas, foto, 2017 €2.000
- Chris Blom heeft ons werken geschonken (totaal €1.000):
 - o 2x 20ste eeuwse reproductie Utamaro (€125 ieder)
 - o 1x 20ste eeuwse reproductie Harunobu (€50)
 - o 10x crêpe prenten – vogels van Kōno Bairei (€300 als set)
 - o 2x triptiek (1x Kunisada, 1x Kuniyoshi) (€200 ieder)
- Baron van Lijnden van Horstwaerde 'Souvenir du Japon', een deel van de schenking van twintig lithografieën (€6.000).

Tentoonstelling 1: 'Japan op de gevoelige plaat. 19e-eeuwse foto's uit de Kurokawa Collectie'

Deze tentoonstelling gaf een unieke inkijk in het Japan van de late 19e eeuw. De collectie was nooit eerder getoond en behoort tot de belangrijkste en omvangrijkste privécollecties van Meiji-fotografie in de wereld. De 155 foto's, afkomstig uit zowel Japanse als buitenlandse studio's tonen een buitengewone kunstzinnigheid en zijn van belangrijke historische waarde. Daarnaast waren er nog 28 objecten, zoals haarpinnen, fotoalbums en waaiers te zien.

De Kurokawa Collectie (een Zwitserse collectie van de heer Schwarzenbach) staat bekend om zijn volledigheid met werken van vrijwel elke fotostudio die actief was in Japan. De werken zijn in uitzonderlijk goede staat. Er is werk van fotografen zoals Felice Beato, Raimund baron von Stillfried, Adolfo Farsari, Kusakabe Kimbei en Ueno Hikoma.

De ontluikende foto-industrie, aan het begin van de Meiji-periode (1868-1912), vond een goede afzetmarkt in de toestroom van westerlingen naar Japan. Eerder werden de foto's gemaakt als souvenir, maar al snel gingen ze fungeren als reisgids. Direct na aankomst in Japan bracht de toerist vaak een bezoek aan een fotostudio. Daar bestelde hij het fraai gemaakte fotoalbum dat hem zou helpen bij het bepalen van zijn reisschema. Het is opmerkelijk dat deze foto's ook steeds populairder werden onder een Japanse klantenkring. Ze concurreerden zelfs met de markt van de houtsneden. Dit kwam doordat deze foto's een verbazingwekkende virtuositeit onthulden, niet alleen qua compositie maar ook door de techniek van het met de hand inkleuren. Dit laatste bracht de foto's een nieuw niveau van levendigheid.

De originele foto's worden in albums bewaard, afgeschermd van het verwoestende effect van licht. Ze zijn zo kwetsbaar dat de originelen niet op een tentoonstelling kunnen worden getoond, zelfs niet bij weinig licht, omdat ze onvermijdelijk zouden vervagen en verslechteren. Het gebruik van facsimile's is de enige manier gebleken om toegang te krijgen tot deze wondere wereld van de vroege Japanse fotografie.

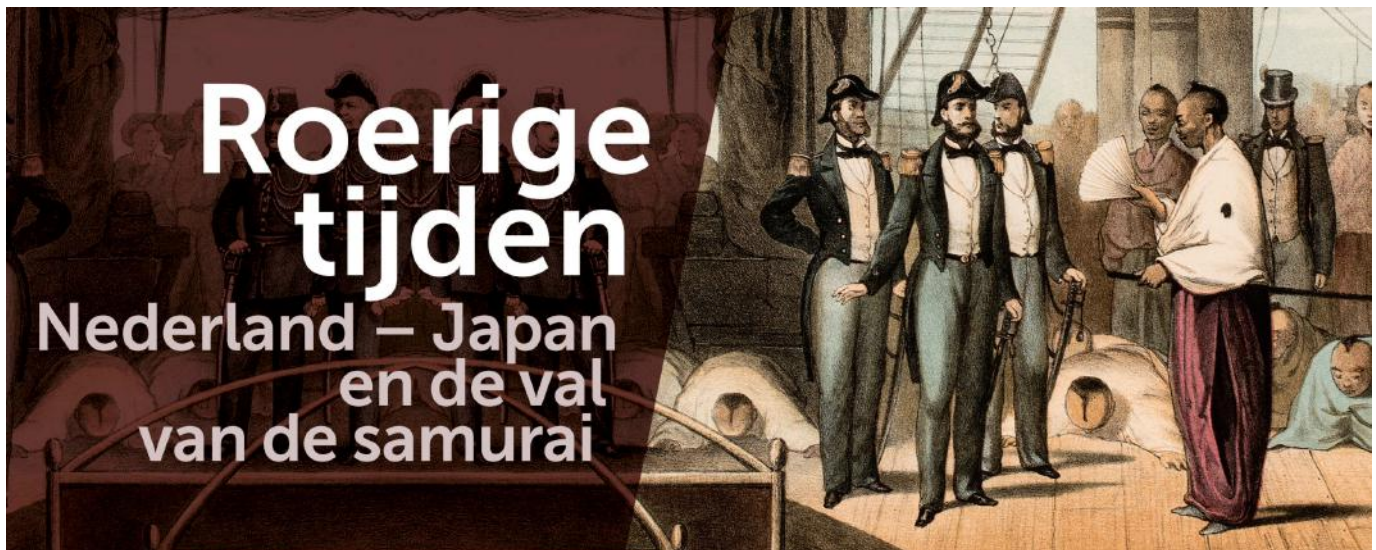
De tentoonstelling had zijn primeur in Leiden en zal nog verder reizen naar andere venues.

De tentoonstelling liep van 22 september 2023 t/m 3 maart 2024. Bezoekersaantal in deze periode: 24.531 bezoekers.

- Publicatie: 'Japan on a Glass Plate. The Adventure of Photography in Yokohama and Beyond 1853-1912' Auteur: Sebastian Dobson.
- Uitgever: Ludion.
- Vormgeving catalogus: Tim Bisschop.
- Grafische vormgeving van de tentoonstelling: BeukersScholma.

- Sponsors/partners tentoonstelling: Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Universiteit Leiden, Cultuurfonds, gemeente Leiden, Stichting Isaac Alfred Ailion Foundation, Takeda Nederland B.V. en de Vrienden van Japanmuseum SieboldHuis.
- Samenwerkingen: Leiden, Stad van Ontdekkingen en Leiden&Partners.
- Openingspeech (in volgorde van opkomst): Kris Schiermeier, Sebastian Dobson. De catalogus werd in ontvangst genomen door H.E. Hiroshi Minami, Japanse ambassadeur in Nederland.

Activiteiten: tentoonstellingsfilm, kinderspeurtocht, workshops, rondleidingen en lezingen.

Tentoonstelling 2: 'Roerige tijden. Nederland - Japan en de val van de samurai'

'Roerige tijden' toonde hoe de Nederlanders en Japanners samen navigeerden door het midden van de 19e eeuw: een turbulente tijd vol politieke en wetenschappelijke veranderingen waarin beide landen een nieuwe rol kregen op het wereldtoneel. De tentoonstelling had een primeur met de vertoning van Souvenir du Japon, een zeldzame volledige set van twintig kleurenlitho's die in 2020 geschonken is aan het museum, met gezichten op Deshima, Nagasaki en omstreken. Deze werken zijn gebaseerd op de tekeningen en aquarellen die Johan Maurits graaf van Lynden maakte tijdens de diplomatieke missie van Nederland naar Japan in 1855. Tijdens deze missie schonk Nederland het stoomschip de 'Soembing' aan Japan. Dit markeerde het begin van een moderne Japanse vloot. De tentoonstelling neemt u mee terug naar deze belangrijke gebeurtenis aan de hand van verschillende Japanse prenten, foto's, landkaarten, kamerschermen, zwaarden en een modelschip van de 'Soembing'.

Aan de hand van zeven thema's werd de relatie tussen Nederland en Japan van 1853-1867 verder uitgediept. De diversiteit van de meer dan honderd objecten afkomstig uit achttien museale en particuliere collecties, benadrukte de veelzijdigheid van deze tentoonstelling.

De tentoonstelling liep van 15 maart t/m 7 juli 2024. Bezoekersaantal in deze periode: 16.327 bezoekers.

- Publicatie: 'Roerige tijden. Nederland-Japan en de val van de samurai' met voorwoord van Kris Schiermeier, uitgave in het Nederlands en Engels, 'Turbulent times. Dutch Japanese relations and the last days of the samurai'
- Auteurs: Jim Dwinger, Kuniko Forrer en Daan Kok
Bijschriften door studenten/recent afgestudeerden: Claudia Dolkens, Tijmen Elshove, Judith van Es, Luca van Leeuwen en Flame Rikkers
- Uitgever: Japanmuseum SieboldHuis
- Sponsors tentoonstelling: Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Universiteit Leiden, gemeente Leiden, Het Cultuurfonds, Mondriaan Fonds, Stichting Isaac Alfred Ailion Foundation, Takeda Nederland B.V., Pipoos en de Vrienden van Japanmuseum SieboldHuis
- Samenwerkingen: Leiden, Stad van Ontdekkingen en Leiden&Partners

- Openingsspeech (in volgorde van opkomst): Kris Schiermeier, Jim Dwinger, Ambassadeur Minami, Baron Van Lynden-Van Horstwaerde, Tijmen van Elshove, Judith van Es, Luca van Leeuwen en Flame Rikkers
- De Engelstalige catalogus werd in ontvangst genomen door H.E. Hiroshi Minami, Japanse ambassadeur in Nederland en de Nederlandstalige catalogus werd in ontvangst genomen door Peter van der Velden, burgemeester van Leiden

Activiteiten: twee interactieve educatie schermen, vlogs, kinderspeurtocht, workshops, rondleidingen en lezingen.

Tentoonstelling 3: 'Kimono. Spiegel der moderniteit'

De tentoonstelling 'Kimono. Spiegel van moderniteit' toonde de unieke samensmelting van Japanse traditie en westerse innovaties in de buitengewone Manavello-collectie. In deze kimono's zien we een weerspiegeling van een tijdperk van vernieuwing dat Japan eind 19de en begin 20ste eeuw omarmde.

Eeuwenlang werd de kimono dagelijks gedragen door Japanners. Dit traditionele kledingstuk kenmerkt zich door zijn geometrische T-vorm en wordt gesloten met een obi, een brede band. Na de openstelling van Japan in 1854 kwam er een verandering in het traditionele gebruik van de kimono. In 1872 werd bij keizerlijk decreet bepaald dat, bij officiële gelegenheden, westerse kleding moest worden gedragen. Dit gold voor de hoogste klasse, maar ook in de grote steden zag men steeds meer westers geklede Japanners.

Ondanks de opkomst van westerse kleding bleef de kimono populair, vooral onder jonge vrouwen. Technologische vooruitgang leidde tot snellere en goedkopere productie van kimonostoffen. Tegelijkertijd werden nieuwe ontwerpen geïntroduceerd. Felle kleuren en abstracte vormen, geïnspireerd op Europese kunstenaars zoals Gustav Klimt, Pablo Picasso en Piet Mondriaan, werden toegepast in kimono's die werden verkocht in warenhuizen. Actrices en beroemde geisha's droegen bij aan de popularisering van de moderne kimono.

Terwijl dameskimono's vaak patronen toonden geïnspireerd op westerse kunst, weerspiegelden veel kimono's voor mannen en kinderen het groeiende patriottisme en enthousiasme voor technologische ontwikkelingen. Verhalen over Japanse expansiemissies en industrialisering bevorderden een groeiend nationalistisch sentiment. Dit werd uitgedragen via kimono's met afbeeldingen van technologie, expansie en strijd.

De tentoonstelling liep van 19 juli t/m 8 december 2024. Bezoekersaantal in deze periode: 24.091 bezoekers

- Publicatie: 'Kimono. Spiegel der moderniteit' / 'Kimono. Mirror of Modernity' met voorwoord van Kris Schiermeier
- Auteurs: Lydia Manavello, Kris Schiermeier en Roberta Orsi Landini

- Uitgever: Japanmuseum SieboldHuis
- Sponsors tentoonstelling: Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Universiteit Leiden, gemeente Leiden, Stichting Isaac Alfred Ailion Foundation, Takeda Nederland B.V. en de Vrienden van Japanmuseum SieboldHuis
- Samenwerkingen: Leiden, Stad van Ontdekkingen en Leiden&Partners.
- Openingspeech (in volgorde van opkomst): Kris Schiermeier, Ambassadeur Minami, en Lydia Manavello. De catalogus werd in ontvangst genomen door H.E. Hiroshi Minami, Japanse ambassadeur in Nederland.

Activiteiten: film, kidszone (kelder), educatieve kinderspeurtocht, workshops, rondleidingen en lezingen.

In het weekend van 21 en 22 september deed het SieboldHuis mee aan de Leidse Kunstroute. In de Europakamer konden bezoekers het werk van sumi-e kunstenaars Caroline Stroeks bekijken.

Tentoonstelling 4: 'Hokusai. De Grote Golf'

In de pop-up tentoonstelling 'Hokusai. De Grote Golf' waren twee kostbare exemplaren van deze houtsnede uit privécollecties op intieme wijze te bewonderen in de Panoramakamer. In deze tentoonstelling kwam de invloed van Hokusai op zowel zijn Japanse tijdgenoten als op de westerse kunstenaars in de 19e en 20e eeuw tot uiting. De prenten waren afkomstig uit privé- en museale collecties en waren slechts 5 weken te zien. Vanwege de waarde van de werken en de verwachte hoge opkomst is er extra personeel ingezet, in de vorm van een suppoost bij de tentoonstellingsruimte en een extra kassamedewerker. Tijdens deze tentoonstelling was een toeslag van 1 euro per bezoeker van toepassing. NRC maakte een mooie recensie en gaf een beoordeling van vier ballen.

De tentoonstelling liep vijf weken, van 24 augustus t/m 29 september 2024. Bezoekersaantal in deze periode: 12.005 bezoekers

- Publicatie: geïllustreerd boekje A6 formaat met dankwoord van Kris Schiermeier, uitgave in het Nederlands en Engels, 31 pagina's kleur
- Sponsors tentoonstelling: Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Universiteit Leiden, gemeente Leiden, Stichting Isaac Alfred Ailion Foundation, Takeda Nederland B.V. en de Vrienden van Japanmuseum SieboldHuis
- Samenwerkingen: Leiden, Stad van Ontdekkingen en Leiden&Partners.
- Op vrijdag 23 augustus werd een openingsbijeenkomst voor een select gezelschap georganiseerd, waaronder de bruikleengevers, RvT en de sponsors

- De opening werd verricht door H.E. Hiroshi Minami, Japanse ambassadeur in Nederland. Openingspeech (in volgorde van opkomst): Kris Schiermeier, Chris Uhlenbeck en de ambassadeur

Tentoonstelling 5: 'Vormen en formaten. De vele gedaantes van de Japanse prent'

Formaat doet ertoe! In deze baanbrekende tentoonstelling toonde Japanmuseum SieboldHuis de enorme variatie in vormen en formaten van de Japanse prentkunst. Er zijn veel soorten Japans drukwerk. Naast de bekende prenten van Japanse landschappen, acteurs en geisha's zijn er bijvoorbeeld ook meerluiken, waaiers, pilaarprenten, vierkante luxe prenten (surimono) en bordspellen. Ondanks de beperkte grootte van het papier en van de houtdrukblokken wisten uitgevers en prentkunstenaars een eindeloze verscheidenheid aan drukwerk te creëren. Deze tentoonstelling toonde de geschiedenis van het Japanse drukwerk en de kunst van handgemaakt papier. Sta oog in oog met werk van beroemde kunstenaars zoals Utagawa Hiroshige (1797-1858), Katsushika Hokusai (1760-1849) en Utagawa Kunisada (1786-1865).

De diversiteit aan producten die er in Japan zijn gemaakt met de wereldberoemde houtblokdrucktechniek is immens groot. Al eeuwenlang wordt deze techniek gebruikt om afbeeldingen en teksten op papier te drukken. De houtblokdrucktechniek bestaat al vanaf de 8e eeuw. Toch duurde het tot de 17e eeuw voordat de commerciële uitgeverij opbloeide. Deze is eerst gericht geweest op boeken, maar rond 1680 verschenen er ook prenten. Eerder hadden deze prenten erotische thema's, welke ook te zien waren in deze tentoonstelling. Al gauw kwamen daar afbeeldingen van acteurs uit het kabuki-theater en vrouwen uit de amusementswijken bij. Uiteindelijk werden ook de thema's landschappen, helden, folklore en flora en fauna toegevoegd.

De tentoonstelling liep van 20 december 2024 t/m 16 maart 2025. Bezoekersaantal in deze periode: 14.848 bezoekers

- Publicatie: 'Vormen en formaten. De vele gedaantes van de Japanse prent' / 'Shapes and Sizes. The Many Forms of Japanese Prints' met voorwoord van Kris Schiermeier, uitgave in het Nederlands en Engels geïllustreerd boekje A6 formaat met dankwoord van Kris Schiermeier, uitgave in het Nederlands en Engels, 31 pagina's kleur
- Auteurs: Jim Dwinger, Chris Uhlenbeck, Luisa Clark Homburg en Philo Ouweleen met voorwoord van Kris Schiermeier
- Uitgever: Japanmuseum SieboldHuis
- Sponsors tentoonstelling: Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Universiteit Leiden, gemeente Leiden, Stichting Isaac Alfred Ailion Foundation, Takeda Nederland B.V. en de Vrienden van Japanmuseum SieboldHuis
- Samenwerkingen: Leiden, Stad van Ontdekkingen en Leiden&Partners

- Openingsspeech (in volgorde van opkomst): Kris Schiermeier, Chris Uhlenbeck en Ambassadeur Minami. De catalogus werd in ontvangst genomen door H.E. Hiroshi Minami, Japanse ambassadeur in Nederland

Activiteiten: kidszone (kelder), educatieve kinderspeurtocht, workshops, rondleidingen en lezingen. We toonden de film: 黒谷和紙 — Making of Japanese handmade paper of Kyoto Kurotani.

Expositie 1: 'Kabinet der zeldzaamheden. Geïnspireerd op de samenwerking tussen Siebold en Keiga'

Deze expositie was een onderdeel van het themajaar 200 jaar Siebold in Japan.

Van 15 december 2023 t/m 18 augustus 2024 toonde Japanmuseum SieboldHuis 'Kabinet der zeldzaamheden. Geïnspireerd op de samenwerking tussen Siebold en Keiga'. Deze expositie van houten objecten in combinatie met schilderijen was te zien in de Panoramakamer. De Japanse meesterambachtsman Akihiko Maeda en de Nederlandse ontwerper Carole Baijings hebben traditioneel Japans houtsnijwerk gecombineerd met Nederlands design. Het resultaat was een bijzonder samenwerkingsproject dat bekende beelden van schilder Kawahara Keiga (1786-1860) en van zijn leermeester Ishizaki Yūshi (1768-1846) uit de Siebold-collectie toonde in een nieuw jasje.

De oorsprong van dit project is terug te voeren op de samenwerking tussen Philipp Franz von Siebold en Kawahara Keiga. In de periode van 1820 tot 1830 vervaardigde Keiga honderden schilderijen. Veel van deze werken zijn gemaakt in opdracht van Siebold. Hij verzamelde in het begin van de negentiende eeuw informatie uit Japan: planten, dieren, zaden en allerlei gebruiksvoorwerpen. Keiga speelde een cruciale rol bij het documenteren van Siebolds bevindingen op de Nederlandse handelspost Deshima. Als een fotograaf zonder camera legde Keiga het dagelijks leven in Japan vast voor Siebold. Het zijn deze authentieke schilderijen waar Carole Baijings en Akihiko Maeda hun inspiratie uit putten die leidden tot hedendaagse objecten waarin Oost en West, verleden en heden samenkomen.

In deze bijzondere samensmelting gebruikten Baijings en Maeda hout als drager van de objecten. De ontwerpen werden getypeerd door het kenmerkende handschrift van Baijings' met een fluorescerende touch en het verfijnde houtsnijwerk van Maeda. Bij het zien van de houten objecten herkende de kijker direct de vormen van Keiga en Yūshi – de strak gerangschikte panden op Deshima, de lieflijke dolfijn, de goudgele yuzu – welke tot tastbare driedimensionale objecten waren gemaakt.

Akihiko Maeda werd op jonge leeftijd al geïnspireerd door de *danjiri*-festivals in zijn geboortestad Osaka om *danjiri*-ambachtsman te worden. *Danjiri* zijn houten karren in de vorm van een tempel of altaar verfraaid met houtsnijwerken. Maeda heeft zijn werk een decennium lang verfijnd voordat hij in 2008 zelfstandig vakman werd (Maeda Woodworks). Om het traditionele ambacht van *danjiri*-houtsnijden in leven te houden, heeft Maeda Woodworks de intentie om Japanse houtsnijtechnieken buiten Japan en over de hele wereld te verspreiden.

Carole Baijings wordt beschouwd al een van de meest innovatieve en dynamische ontwerpers in Europa. Haar werk, dat keramiek, glaswerk, textiel, meubels en elektronica omvat, wordt onderscheiden door een zorgvuldig gebruik van kleur, patronen en grafische elementen. Haar oog voor detail is niet onopgemerkt gebleven en heeft in het verleden voor talrijke samenwerkingen gezorgd.

De tentoonstelling liep van 15 december t/m 18 augustus 2024. Bezoekersaantal in deze periode: 43.380 bezoekers.

- Sponsors/partners tentoonstelling: Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, gemeente Leiden, Universiteit Leiden, Stichting Isaac Alfred Ailion Foundation, Takeda Nederland B.V., Nationale Nederlanden en de Vrienden van Japanmuseum SieboldHuis

Op zondag 14 januari 2024 werd een besloten bijeenkomst georganiseerd voor genodigden van Carole Baijings voor wie zij een lezing geeft over haar samenwerking met de kunstenaar Maeda met aansluitend een borrel. Openingspeech: Kris Schiermeier.

1 'Uitgelicht' in de Panoramakamer

Van oktober 2024 t/m heden in de Panoramakamer.

Japanmuseum SieboldHuis heeft een groeiende collectie Japanse prenten en schilderijen. De collectie is ontstaan uit en gegroeid door schenkingen uit privécollecties. Als museum zijn we afhankelijk van de steun van particuliere liefhebbers van de Japanse kunst en cultuur. We zijn daarom dankbaar dat de verschillende schenkers hun schatten aan ons hebben toevertrouwd. In de twee wisselvitruines in de Panoramakamer worden met enige regelmaat bijzondere objecten tijdelijk 'Uitgelicht'. In 2024 hebben wij de volgende schenkingen getoond: een fotografisch werk van de Leidse kunstenaar Casper Faassen, een prachtig prenten-procesboek van Hotei Japanese Prints. Verder hebben wij netsuke (gordelknopen) en okimono (beeldjes) getoond uit schenkingen van Patricia M. Gerlach, Tom Pieters en Marijs Pieters-Offermans en Martin Brink (Collectie Nederland).

Educatie en activiteiten

Basisonderwijs

Vanaf 2021 werkt Japanmuseum SieboldHuis samen met het platform 'Verwonder om de hoek'. Zij verbinden leerkrachten, ouders, verzorgers, buitenschoolse organisaties en aanbieders van educatieve activiteiten met elkaar. Op dit platform komt het volledige aanbod cultuureducatie uit de regio Holland

Rijnland samen. De museumlessen voor basisscholen van Japanmuseum SieboldHuis die ontwikkeld zijn voor het programma 'Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK)' zijn via dit platform te vinden en te boeken voor docenten. Het aanbod van het lesprogramma bestaat uit negen lessen die aansluiten op de doorlopende leerlijnen: 'Ik en de wereld', 'Kunst', 'Museum' en 'Tijd', en zijn geschikt voor de groepen 5 t/m 8. De les 'Kimono tot kalligrafie', binnen dit programma ontworpen, is afgelopen jaar door verschillende groepen geboekt, waaronder SOL Netwerk, een welzijnsorganisatie met een groep kinderen tussen de 8 en 12 jaar oud en de Oranje Nassauschool uit Zandvoort.

Doe-speurtochten en gezinsactiviteiten

Ook buiten de speciaal ontwikkelde museumlessen biedt Japanmuseum SieboldHuis museumeducatie aan middels de gratis speurtochten en gezinsactiviteiten in het museum. Deze educatieve activiteiten kunnen bezoekers met kinderen (tussen de 6 en 12 jaar en soms ook ouder) zelfstandig uitvoeren. Er is een speurtocht bij de vaste collectie op de begane grond. Met dit handzame boekje kunnen de kinderen met kijk- en doe-opdrachten de Sieboldcollectie ontdekken en leren ze over de veelzijdige verzameling van Philipp Franz von Siebold en de Japanse kunst en cultuur. Daarnaast werd er bij elke tijdelijke tentoonstelling een speciale kinderroute en speurtocht aangeboden, ter verdieping en om kinderen en (groot)ouders op een nieuwe manier naar kunst te laten kijken. Voor de tentoonstelling 'Roerige Tijden' werd zelfs een DOEN!-boekje gemaakt, waarbij jongeren tussen de 12 en 16 jaar meer inzicht kregen in de geschiedenis van de Nederlands-Japanse betrekkingen en waarbij zij op een interactieve manier naar historische objecten leerden kijken. In de kelder zijn een leeshoek, een levensgroot memory-spel, thematische kleurplaten en origamimateriaal beschikbaar.

Voortgezet onderwijs

Jaarlijks doet het SieboldHuis mee met de creatieve evenementen 'Kunstshot', voor derde en vierdejaars havo- en vwo-scholieren, en 'Cultuursjop', voor derdejaars mavo- en vmbo-scholieren, die georganiseerd worden door BplusC. Scholen uit Leiden en omgeving kunnen hieraan meedoen en de leerlingen kunnen verschillende activiteiten volgen bij musea en andere culturele instellingen. In het SieboldHuis werden mangaworkshops gegeven. Verder biedt het SieboldHuis, op verzoek van leerlingen van het middelbaar onderwijs, hulp en informatie aan bij profielwerkstukken. Met enige regelmaat ontvangen wij diverse vragen over het museum, Siebold en Japan. De vragen en verzoeken worden door ons opgepakt en de leerlingen krijgen extra tips en advies. Natuurlijk komen er ook verschillende middelbare schoolklassen langs voor een museumles. In 2024 kwamen er opnieuw leerlingen van het Rijnlands Lyceum uit Sassenheim en leerlingen uit Finland, Frankrijk, Spanje en Roemenië langs om samen te werken aan een video over Siebold. Het Lauwerscollege uit Buitenpost reisde af naar Leiden om hier een manga workshop en een manga college te volgen voorafgaand hun museumbezoek. Tegen het einde van het jaar kwam het Driestar College uit Leiden langs voor een verdiepende rondleiding.

In maart werd vanuit Nagasaki een homestay georganiseerd voor Japanse studenten in Leiden. Op donderdag 28 maart bezochten deze studenten samen met studenten van het Visser 't Hooft Lyceum uit Leiden het SieboldHuis en ze kregen een rondleiding van de directeur.

Mbo en hoger onderwijs

Japanmuseum SieboldHuis werd in 2024 door verschillende studenten bezocht, onder wie mbo'ers en hbo'ers. Het SieboldHuis werd bezocht door onder meer Fontys Hogeschool voor de Kunsten Tilburg en studenten van de TU Delft. Beide groepen kwamen voor een kort college over het museum en Japan. Voor de Volksuniversiteit is een rondleiding verzorgd en voor de Design Academy is een lezing gegeven door Carole Baijings.

Samenwerking met Universiteit Leiden en andere Universiteiten

De Universiteit Leiden heeft aan de wieg gestaan van Japanmuseum SieboldHuis. Beide organisaties kennen sindsdien een vruchtbare samenwerking. Zo mogen studenten van Universiteit Leiden het museum gratis bezoeken. Tijdens de 'Orientation Week Leiden', georganiseerd door de Universiteit Leiden, kregen nieuwe internationale studenten de mogelijkheid om diverse culturele instellingen te bezoeken waaronder ook het SieboldHuis.

In 2023 is het 'Van Lynden Jongerenproject' van start gegaan wat doorliep in 2024. Dit was een uniek project waarbij vijf studenten en/of recent afgestudeerden van de Universiteit Leiden met ambities op het gebied van Japanse kunst- en cultuurgeschiedenis, Nederlandse literatuur en geschiedenis, hands-on, ervaring opdoen in het museum. In nauwe samenwerking met onze juniorconservator, interne en externe experts, stelden zij de tentoonstelling 'Roerige tijden. Nederland-Japan tijdens de val van de samoerai' en de bijbehorende catalogus samen.

De museumwinkel bood in 2024 werkplekken aan voor studenten. Deze worden voornamelijk bezet door Japanologen van wie de kennis over Japan en de taal een welkome aanvulling zijn voor het museum en de bezoekers. Bovendien geldt de goede naam van het SieboldHuis als een mooie opstap naar bijvoorbeeld een vervolgstudie, baan of stageplek in Japan.

In de Panoramakamer staat een speciale kaartenvitrine waarin kaarten uit de Siebold-collectie tentoongesteld worden. De kaartencollectie die Philipp Franz von Siebold gedurende zijn verblijf in Japan bijeenbracht, wordt beheerd door de Universitaire Bibliotheken Leiden. Elk jaar wordt er een nieuwe selectie van kaarten met uitleg getoond.

Nagasaki-kamer – Nagasaki University

Japanmuseum SieboldHuis huisvest sinds maart 2009 het kantoor (Liaison Office) van de Universiteit van Nagasaki. In 2024 werd de 'Nagasaki-kamer' bezocht door (Japanse) studenten en hoogleraren en gebruikt voor diverse bijeenkomsten en vergaderingen.

In oktober hebben wij de nieuwe lichter Japanse studenten uit Nagasaki, die gebruik kunnen maken van de Nagasakikamer, ontvangen voor een kennismaking met de medewerkers van het museum en ze kregen een rondleiding door het museum. Het foldermateriaal met betrekking tot de Universiteit van Nagasaki is ook digitaal beschikbaar via de website van het SieboldHuis. In februari 2024 is de kamer opnieuw ingericht in samenwerking met studenten van de Universiteit Leiden en de Universiteit Nagasaki.

Nagasaki University Global Alumni Network

Op 30 november was de constitutieborrel van het Nagasaki University Global Alumni Network (NUGAN) in het SieboldHuis. Vanuit Nagasaki University was een delegatie onder leiding van professor Ito en associate professor Yamashita afgereisd naar Leiden om de aftrap te geven van het 'Nederlandse hoofdstuk' van NUGAN. De bijeenkomst in de Panoramakamer werd geopend door Kris Schiemeier, gevolgd door professor Ito (Nagasaki University), professor Smits (Universiteit Leiden) en Ronald Hilhorst (Alumni Kai). Vervolgens werden de gasten rondgeleid en er was daarna volop gelegenheid voor de Nagasaki-alumni om met elkaar bij te praten.

Op zondag 8 december gaf Hideaki Honma een 'Japanese Art Seminar' in Japanmuseum SieboldHuis. Professor Honma gaf uitleg over de materialen, technieken en aspecten die zo typerend zijn voor Japanse bamboewerken (chikugei 竹芸). Deze lezing werd georganiseerd door Japanmuseum SieboldHuis in samenwerking met de Universiteit Leiden.

Het 'Japanese Art Seminar' is een onderdeel van het 'artist in residence-program'. Dit programma wordt georganiseerd door de Universiteit Leiden en de 'Japan Association for the Promotion of Arts' (JAPA), met steun van de Isaac Alfred Ailion Foundation.

Tijdens de Museumnacht Leiden op zaterdag 19 mei gaf Ivo Smits, hoogleraar Letteren en Culturen van Japan aan de Universiteit Leiden twee keer een exclusieve lezing. Hierin onthulde hij de geheimen van poëzie in traditioneel Japan en liet hij zien hoe gedichten tot leven komen in een betoverende symfonie van dichtwedstrijden, bloemlezingen en kettingverzen.

De Veerstichting is een 44 jaar oude stichting die als ambitie heeft om bruggen te slaan tussen generaties door het bijeenbrengen van 'vormgevers van de maatschappij' en studenten tijdens een tweedaags evenement in Leiden. Een van de onderdelen is een gezamenlijk gesprek tussen 8-10 personen op verschillende locaties in de binnenstad van Leiden. Op donderdag 13 juni stelde het SieboldHuis voor de derde keer de Europakamer beschikbaar voor het jaarlijkse symposium 'VeerTafels' van deze stichting met thema 'Het systeem de baas'.

In oktober hebben wij de Europakamer beschikbaar gesteld voor de ondertekening van een samenwerkingsverband tussen de Sterrenwacht van de Universiteit Leiden en een Japans onderzoeksbedrijf.

Het nieuwe Japans-Nederlandse Woordenboek

Japanmuseum SieboldHuis treedt al jaren op als 'host' voor 'Het Nieuwe Japans-Nederlandse Woordenboekproject'. Daarnaast beheert het SieboldHuis de financiën van dit digitale woordenboek. Het nieuwe Japans-Nederlandse woordenboekproject is een doorlopend proces waarbij men woorden kan toevoegen om op deze wijze, na redactie, een volwaardig Japans-Nederlands (online) woordenboek tot stand te brengen. Voor dit project is in 2024 een sponsorbijdrage van de Alfred Isaac Ailion Foundation ontvangen zodat het woordenboek verder ontwikkeld kan worden.

Samenwerking met Annejet van der Zijl

In september 2025 verschijnt er van de hand van Annejet van der Zijl bij uitgeverij Hollands Diep een dubbelbiografie over Philipp Franz von Siebold en zijn Japanse dochter. Japanmuseum SieboldHuis werkte in 2024 mee aan onderzoek, vertalingen en sponsorwerving. Ook zal op basis van het boek de vaste Siebold-opstelling in 2025 worden herzien.

Ontvangst Japanse delegatie

Op dinsdag 23 april bezocht een gezelschap van 'The Japan-Netherlands Society of Nagasaki' (JNSN) Leiden. Na een bezoek aan burgemeester Peter van der Velden en een rondleiding door Wereldmuseum Leiden, bezocht het gezelschap Japanmuseum SieboldHuis. Hier kregen zij een ontvangst, rondleiding en borrel.

Wereldexpo Osaka 2025

De directeur heeft in 2024 in de aanloop naar de wereldexpo Osaka 2025 advies gegeven aan het ministerie van Buitenlandse Zaken en verschillende andere partijen over Siebold, kunst, sponsoring, handel en de relatie Nederland-Japan.

Museumweek

Van 30 maart t/m 5 april 2024 was de Nationale Museumweek. Alleen tijdens de Museumweek mochten museumkaarthouders hun museumkaart uitlenen aan iemand anders, zodat ook familie, vrienden en collega's zonder museumkaart de mogelijkheid hadden om het museum gratis te bezoeken. Tijdens de museumweek was de tentoonstelling 'Roerige tijden' te zien.

Japanmarkt

Zondag 19 mei 2024 stond het Rapenburg in Leiden vanaf Japanmuseum SieboldHuis tot aan Rijksmuseum van Oudheden in het teken van Japan. Met een oorverdovend optreden van Pure Percussion op de Japanse taiko drums werd de veertiende editie van de Japanmarkt om 12.00 uur officieel geopend door Hiroshi Minami, ambassadeur van Japan in Nederland, Yvonne van Delft, locoburgemeester van de gemeente Leiden en Kris Schiermeier, directeur-bestuurder van Japanmuseum SieboldHuis. Met meer dan zestig kraampjes op het Rapenburg, kinderactiviteiten in Japanmuseum SieboldHuis, Japanse vechtsportdemonstraties in het Rijksmuseum van Oudheden en een kimono fotoshoot, trok de Japanmarkt op deze eerste pinksterdag ruim 12.000 bezoekers. Zij konden tijdens de Japanmarkt vele facetten van de Japanse cultuur ervaren, zoals kimono, prenten, bonsai, J-pop en manga. In het museum werden de tentoonstellingen 'Roerige tijden. Nederland-Japan en de val van de samurai', de vaste collectie en de presentatie 'Kabinet der zeldzaamheden. Geïnspireerd op de samenwerking tussen Siebold en Keiga' van de Japanse meesterambachtsman Akihiko Maeda en de Nederlandse ontwerper Carole Baijings druk bezocht. Jaarlijks organiseert Japanmuseum SieboldHuis de Japanmarkt ter herinnering aan het bezoek van de toenmalige Japanse keizer aan Japanmuseum SieboldHuis en het Rapenburg op 25 mei 2000. De volgende editie van de Japanmarkt zal plaatsvinden op 1e pinksterdag, zondag 8 juni 2025.

Museumnacht

Op zaterdag 1 juni werd de 16e editie van Museumnacht Leiden georganiseerd. In samenwerking met de programmeur van de Museumnacht en op initiatief van studentenvereniging Quintus is er een gevarieerd activiteitenprogramma georganiseerd. Er waren lezingen over Japanse feestdagen en over Japanse poëzie.

Populair was de AI Photobooth in de Europakamer. Hier kon je in een typisch Japanse omgeving een foto laten maken. De bezoeker kreeg zowel de originele als de bewerkte foto mee naar huis. In de kelder werden *kitsune* (vos) festivalmaskers versierd en op de binnenplaats kwam je meer te weten over het bordspel GO! Op de eerste etage werd een demonstratie gegeven over de handwerktechniek *sashiko*. Er kwamen op deze 16e Museumnacht Leiden 1.793 bezoekers naar het SieboldHuis.

Uitreiking Haiku kinderwedstrijd

Woensdag 26 juni 2024 was de Nederlandse prijsuitreiking van de Wereldkinderen Haikuwedstrijd in Japanmuseum SieboldHuis. De Wereld Kinderen Haiku Wedstrijd is een internationale haiku- en tekenwedstrijd voor kinderen tot en met 15 jaar. Voorafgaand maakt ieder deelnemend land, via een nationale wedstrijd, een selectie en stuurt de winnende werken in voor de internationale wedstrijd. Medio 2025 wordt uit alle inzendingen een winnaar gekozen. Het thema voor de wedstrijd van 2025 is: 'Lekker eigenwijs'.

Vriendenmiddag

Dit jaar vond de jaarlijkse bijeenkomst voor de Vrienden van het SieboldHuis plaats op maandag 25 november. Tijdens de gezellige middag volgden de deelnemers een creatieve origamiworkshop die in het teken stond van de kimono. De middag werd afgesloten met een borrel.

Boekpresentatie en lezing 'Twee Japanners bij Loge La Vertu, een uniek verhaal 1863-1865'

Ter gelegenheid van de tentoonstelling 'Roerige tijden. Nederland - Japan en de val van de samurai' werd de lezing 'Twee Japanners bij Loge La Vertu, een uniek verhaal 1863-1865' gehouden. In de tentoonstelling 'Roerige tijden' was een groepsfoto te zien van één van de Japanse missies. Op deze foto staan Tsuda Shin'ichirō (Mamichi) en Nishi Shūsuke (Amane). Zij werden naar Leiden gestuurd om daar rechten te studeren. Ook werden ze in 1864 als allereerste Japanners beiden lid bij La Vertu, een loge

van de vrijmetselarij in Leiden. Bij terugkomst in Japan hebben ze hier beiden nooit met een woord over gesproken en pas veel later werd dit feit bekend in Japan. Vanaf dat moment is La Vertu een plek van grote interesse voor Japanse onderzoekers. Over deze Japanners is vlak voor deze lezing een boek uitgegeven en een boekpresentatie in de loge van la Vertu georganiseerd. Directeur Schiermeier gaf een speech en kreeg het eerste exemplaar van het boek uitgereikt.

Bijzondere ontvangsten

Een groep van ruim vijftig leden van 'The Japanese Chamber of Commerce' (JCC) bezocht in juli het museum voor een ontvangst en rondleidingen door de directeur en de coördinator Nederland-Japanrelaties. Aansluitend was er een borrel in de Panoramakamer.

In juli werd de jaarlijkse zomerborrel van de 'Dutch & Japanese Trade Federation' (DUJAT) gehouden in het SieboldHuis. Ook dit gezelschap van ca. 60 leden werd ontvangen door de directeur en kreeg een rondleiding door de tijdelijke tentoonstelling met aansluitend een borrel op de binnenplaats.

Via de echtgenote van de Japanse ambassadeur ontvingen wij een groep van ca. 15 partners van ambassadeurs die werkzaam zijn in Nederland. Het gezelschap kwam een uur voor openingstijd van het museum en kreeg van de directeur een privérondeleiding door de Hokusai tentoonstelling.

Publiciteit

De directeur, haar medewerkers, de gastconservatoren en de (tijdelijke) tentoonstellingen van Japanmuseum SieboldHuis zijn in 2024 veelvuldig in de media geweest, zowel in Nederland (interviews voor radio en televisie, dagbladen, magazines en websites) als in België. Ook heeft de directeur diverse interviews gegeven over Japanse kunst en cultuur. Op de website, Social Media en in de nieuwsbrief werd eveneens informatie over het museum en zijn activiteiten verstrekt.

In 2024 kwam Japanmuseum SieboldHuis bijzonder vaak onder de (media)aandacht dankzij de tentoonstellingen. Het museum komt echter niet alleen vanwege zijn tentoonstellingen in de media. Met regelmaat wordt er door journalisten een beroep gedaan op onze kennis over Japanse kunst, natuur en cultuur. De directeur mocht bijvoorbeeld verschillende keren aanschuiven bij diverse radioprogramma's van de Vlaamse VRT om onder andere te praten over de Japanse organisatie Nihon Hidankyo die de Nobelprijs voor de Vrede heeft gewonnen.

Ook verscheen het museum op 15 mei 2025 op NPO2 in het televisieprogramma 'Het geheim van de meester' in een aflevering over de 'Amandelbloesem' van Van Gogh. Hier werd aandacht gegeven aan Japanse prenten.

Sinds november 2021 is Japanmuseum SieboldHuis ook te vinden bij MuseumTV. Hier is informatie te vinden over het museum en een mini-documentaire met een rondleiding door het museum te bekijken.

Bij elke tentoonstelling werd een muppencampagne ingezet in de binnenstad van Leiden. Deze werd vaak aangevuld met driehoeksborden en/of digitale billboards. De tentoonstelling 'Roerige tijden' werd extra onder de aandacht gebracht met een YouTube-campagne. Verder zijn er diverse advertenties geplaatst in de Volkskrant, AD, Trouw, Parool en het NRC. Daarnaast zijn er verspreid over het jaar diverse artikelen, advertorials en advertenties verschenen in onder andere Museumtijdschrift, Kunstkrant, Geschiedenis Magazine, Hollands Glorie, The Holland Times, Elegance, Elsevier, Nouveau, Streek van Verrassingen en Vrije Academie. Naast gedrukte advertenties hebben we ook gebruik gemaakt van online-advertenties op Damespraatjes.nl, Portfolio.nl, diverse pr-uitingen via de samenwerkingspartners van DPG (zoals NU.nl) en de nieuwsbrief van Historiek. Tot slot zijn er onder meer artikelen in de Volkskrant via 'de cultuursamenwerking' geplaatst. Dit is een gezamenlijke campagne van de musea van Leiden in samenwerking met de city marketing en DPG.

In 2024 hield Japanmuseum SieboldHuis haar publiek actief up-to-date via Social Media. De Facebook-account heeft 7.618 volgers en 6.977 'likes'. Op Instagram is het aantal volgers toegenomen: van 4.114 in 2023 naar 5.000 in 2024. Ook op LinkedIn is het aantal volgers flink gestegen met 30% naar 1.295. Alleen op X (voormalig Twitter) is een daling in het aantal volgers te zien van 3.680 naar 3.383. Deze daling is twee jaar geleden ingezet en is het gevolg van de veranderingen op het platform sinds dit is omgezet naar X. Deze veranderingen zijn het gevolg van de overname van Twitter door Elon Musk, zijn (politieke) opvattingen en zijn nieuwe rol binnen de Amerikaanse overheid. Interactie op dit platform is ook door ons geminimaliseerd in het afgelopen jaar.

Naast Social Media houdt Japanmuseum SieboldHuis haar volgers ook op de hoogte via de nieuwsbrief en de website. De nieuwsbrief wordt maandelijks aan 6.875 abonnees verzonden. Dit aantal is afgelopen jaar met meer dan 400 abonnees gegroeid. Via de nieuwsbrief worden geïnteresseerden op de hoogte gehouden van alle tentoonstellingen, activiteiten en nieuwsberichten van het museum. De website wordt dankzij de inzet van Google Grants campagnes en online campagnes van DPG goed bezocht. Zowel potentiële als vaste bezoekers weten de weg naar de website dan ook goed te vinden. Afgelopen jaar hebben 144.000 mensen de website bezocht. De meeste website bezoekers komen uit Nederland (122.000 website bezoekers). Daarna komen Japan (4.600 website bezoekers) en België (3.600 website bezoekers).

Met ons nieuwe elektrische busje kan de bezoeker, vanaf het parkeerterrein aan de Haagweg, op een duurzame manier naar Japanmuseum SieboldHuis reizen. Deze pendelbus zet u gratis voor de deur af. Op het busje kunt u het iconische Japanse kunstwerk 'Grote Golf nabij Kanagawa' van Katsushika Hokusai (1760-1849) zien. Vanaf 24 augustus 2024 was het werk in de tentoonstelling 'Hokusai. De Grote Golf' te bewonderen. Het elektrische SieboldHuis-busje is deels gesponsord door Chris Verplancke, Stadspaarkeplan.

Onderhoud

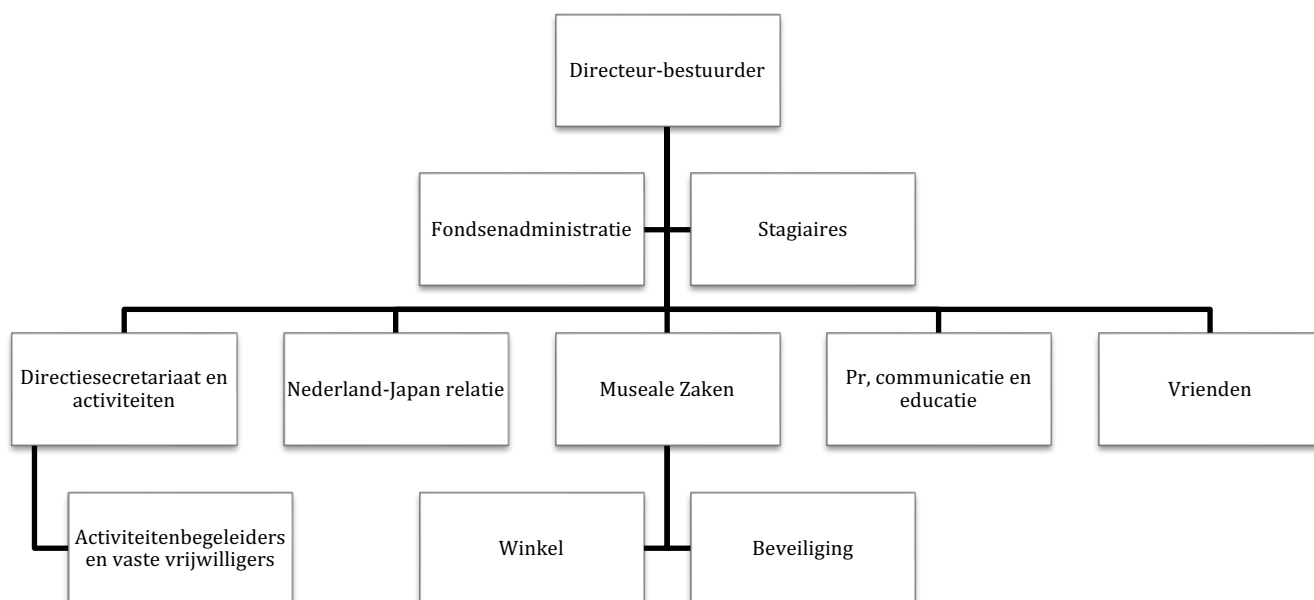
De in 2024 gestarte technische dienstverlener 'Van Dorp', opvolger van de firma 'Breijer', heeft alle technische procedures nagelopen in het pand en er is onderhoud gepleegd. Het jaarlijks onderhoud van de tuin heeft ook plaatsgevonden.

In 2024 is de inventarisatie van de tentoonstellingsvitrines en inrichtingsobjecten afgerond. In 2024 is er gestart met de zolder op te ruimen en te herinrichten.

ICT

Er is een laptop aangekocht. Naast het regulier onderhoud zijn er verder geen bijzonderheden.

Organigram 2024

In 2024 waren er in totaal 69 mensen werkzaam bij Japanmuseum SieboldHuis

27 mensen in dienst: 8,3 fte (2023: 7,5 fte) op de Stichting Japanmuseum SieboldHuis (10 kantoorpersoneel, 10 kas/activiteitenmedewerkers, 1 redacteur en 6 stagiaires/onderzoeksstudenten).

- 6 stagiaires/onderzoeksstudenten (betaald via Stichting SieboldHuis) die voorbereidend werk hebben gedaan voor de tentoonstelling 'Roerige tijden. Nederland-Japan en de val van de samurai': Jim Dwinger, Claudia Dolkens, Flame Rikkers, Judith van Es, Luca van Leeuwen en Tijmen Elshove.

11 vaste externen: 2 beveiligers, 3 schoonmakers, 1 boekhouder en 5 museumdocenten.

16 vrijwilligers (waarvan 4 voor Stichting SieboldHuis): ikebana, fotografie, Museumnacht, Japanmarkt en tentoonstellingen

15 stagiaires/onderzoekersstudenten (waarvan 6 werkzaam voor Stichting SieboldHuis):

- 13 stagiaires: 6 van het Rijnlands Lyceum in Sassenheim, 1 leerling uit Frankrijk, 3 leerlingen uit Spanje en 3 leerlingen uit Finland. Een multinational Europees maatschappelijk uitwisselingsproject, inhoudelijk begeleid door het SieboldHuis (19-21 maart 2024).
- 2 oriënterende stages: Anton Verweij (4 Havo, Comenius College Hilversum – 26 januari 2024) en Anna-Bella Viaña Blanco (3VWO Da Vinci College Leiden, 23 t/m 26 april 2024).

Gemiddeld jaarverzuimpercentage SieboldHuis 2024: 16,3%. N.B. Een medewerker was het hele jaar ziek. Diverse tijdelijke medewerkers hebben hem vervangen.

Sinds begin 2023 en een deel van 2024 was prentenspecialist Jim Dwinger parttime juniorconservator bij Japanmuseum SieboldHuis. Dankzij het Conservatoren Stipendium à €25.000 van het Prins Bernhard Cultuurfonds kon hij tijdelijk onderzoek doen naar de Japanmuseum SieboldHuis collectie. Hij is opgevolgd door een stagiair.

BHV training op locatie

Op maandag 1 juli heeft er in het museum een BHV training plaatsgevonden voor alle medewerkers van het museum.

Japanmuseum SieboldHuis past de Governance Code Cultuur toe.

De Stichting Japanmuseum SieboldHuis, gevestigd te Leiden, wordt sinds 2009 bestuurd volgens het 'raad-van-toezicht-model' waarbij het bestuur is belegd bij de directeur-bestuurder tevens voorzitter van het bestuur en de algemeen directeur van Naturalis is vanaf 1 juli 2019 (qualitate qua) medebestuurder geworden. Hieronder geven we aan hoe Japanmuseum SieboldHuis in 2021 voldoet aan de principes en aanbevelingen van de Governance Code Cultuur (hierna: de Code).

Principe 1: De organisatie realiseert haar maatschappelijke doelstelling door culturele waarde te creëren, over te dragen en/of te bewaren.

De doelstelling van de stichting luidt conform artikel 3, lid 1 en 2 van de statuten: "Het presenteren van (museale) collecties met betrekking tot de Japanse kunst, cultuur, natuur en wetenschap, in het bijzonder de Leidse Siebold-collectie, alsmede het versterken van de band tussen Nederland en Japan door middel van het exploiteren van Japanmuseum SieboldHuis als museum en informatiecentrum. De stichting beoogt haar doel te bereiken door onder meer: het organiseren van permanente en tijdelijke tentoonstellingen; het beheren van een informatiepunt Nederland-Japan; het organiseren van culturele en andersoortige activiteiten; samenwerking met andere Nederland-Japanse culturele, wetenschappelijke en economische instanties, zulks in het bijzonder in samenwerking met de stakeholders Stichting Naturalis Biodiversity Center, Museum Volkenkunde, de Universiteit Leiden en de gemeente Leiden; samenwerking met Japanse organisaties die zich bezighouden met onderzoek naar en presentatie van de Japans-Nederlandse betrekkingen."

Principe 2: De organisatie past de principes van de Governance Code Cultuur toe en licht toe hoe zij dat heeft gedaan ('pas toe én leg uit'). De organisatie volgt de aanbevelingen op en kijkt daar alleen gemotiveerd van af ('pas toe óf leg uit').

Het bestuur en de raad van toezicht onderschrijven de principes en aanbevelingen zoals beschreven in de Governance Code Cultuur en passen deze toe.

De manier waarop Japanmuseum SieboldHuis de principes toepast, sluit aan bij de doelstelling, aard en omvang van de organisatie. De Code is besproken in een vergadering van de raad van toezicht en de directie. Wanneer het SieboldHuis afwijkt van een principe of een praktijkaanbeveling, wordt daarvan in het bestuursverslag melding gemaakt.

In het bestuursverslag wordt gemeld dat het SieboldHuis de Code toepast en worden eventuele wijzigingen op het gebied van de governance gemeld.

De informatie over de toepassing van de Code staat op de website.

Principe 3: Bestuurders en toezichthouders zijn onafhankelijk en handelen integer. Zij zijn alert op belangenverstrengeling, vermijden ongewenste belangenverstrengeling en gaan op een transparante en zorgvuldige wijze om met tegenstrijdige belangen.

De raad van toezicht vergewist zich van de onafhankelijkheid van zijn leden. Dit gebeurt in ieder geval bij (her)benoeming.

Nevenfuncties van de leden van de raad van toezicht en de directie worden in het jaarverslag vermeld.

De Reglementen van de raad van toezicht en de directie bevatten bepalingen over hoe wordt omgegaan met (mogelijke) belangenverstrengeling.

In het verslagjaar deden zich geen besluiten voor waarbij sprake was van tegenstrijdige belangen.

Het SieboldHuis verstrekt aan de leden van de raad van toezicht en de directie geen persoonlijke leningen, garanties e.d.

Er zijn geen verplichtingen aangegaan met aan de leden van de raad van toezicht of directie gelieerde partijen.

Wij hanteren de gedragscodes Governance Code Cultuur en de ICOM Code of Ethics. Tegen fraude zijn verschillende maatregelen van kracht. Zie hiervoor de risicoparagraaf.

Jaarlijks wordt in de RvT een overzicht geactualiseerd van relevante nevenfuncties van de leden, waarbij ook wordt gekeken naar het risico op belangenverstrengeling.

Principe 4: Bestuurders en toezichthouders zijn zich bewust van hun eigen rol en de onderlinge verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden en handelen daarnaar.

Er is een samenwerkingsovereenkomst tussen het SieboldHuis en Naturalis die is goedgekeurd door de

raad van toezicht. Hierin staan de taken van de bestuursleden vermeld.

De directie vergadert in principe viermaal per jaar met de raad van toezicht. Wanneer daartoe aanleiding is, wordt vaker vergaderd. De afspraken over inhoud, frequentie en informatievoorziening van de raad van toezicht zijn vastgelegd in het Directiereglement en het Reglement raad van toezicht.

De raad van toezicht heeft een Reglement waarin de taken, verantwoordelijkheden en werkwijze zijn vastgelegd. In de financiële verantwoording wordt een bericht van de raad van toezicht opgenomen waarin de raad rapporteert hoe hij invulling heeft gegeven aan zijn taken en verantwoordelijkheden. Er is buiten de vergaderingen frequent contact tussen de raad van toezicht en de directeur-bestuurder en tussen de beide bestuursleden.

Principe 5: Het bestuur is verantwoordelijk voor de algemene en dagelijkse leiding, het functioneren en de resultaten van de organisatie.

De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor de algemene en dagelijkse leiding en de resultaten van de organisatie.

Medewerkers kunnen onregelmatigheden melden.

Principe 6: Het bestuur gaat zorgvuldig en verantwoord om met de mensen en de middelen van de organisatie.

Het SieboldHuis hanteert een risicomodel dat periodiek wordt geactualiseerd en besproken met de raad van toezicht. In de jaarrekening wordt verslag gedaan van het systeem van risicobeheersing en controle.

Principe 7: De raad van toezicht voert zijn toezichthoudende, adviserende en werkgeversrol op een professionele en onafhankelijke wijze uit.

De raad van toezicht vergadert minimaal viermaal per jaar met de directie. Wanneer daartoe aanleiding is, wordt vaker vergaderd.

Er is buiten de vergaderingen frequent contact tussen de raad van toezicht en de directeur-bestuurder en de medebestuurder.

De voorzitter en een ander lid van de raad van toezicht (renumeratiecommissie) voeren jaarlijks een gesprek met de directeur-bestuurder over haar functioneren.

Principe 8: De raad van toezicht is verantwoordelijk voor zijn samenstelling en waarborgt daarbij deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid.

De raad van toezicht bestaat uit minimaal zeven en maximaal negen leden.

In zijn profielschets heeft de raad van toezicht beschreven welke eisen worden gesteld aan de samenstelling van de raad, zodat hij zijn werk naar behoren kan doen. Aan de leden worden algemene eisen gesteld waaraan alle leden moeten voldoen. Daarnaast zijn er specifieke eisen op het gebied van kennis en deskundigheid die aan de individuele leden worden gesteld.

Herbenoemingen van leden zijn geen automatisme. Bij iedere herbenoeming wordt een afweging gemaakt, mede op basis van de profielschets.

De maximale zittingstermijn van de leden van de raad van toezicht is zeven jaar. Er is een rooster van aftreden dat wordt opgenomen in het jaarverslag.

Er is een introductie/ kennismaking voor nieuwe leden van de raad van toezicht in de vorm van een gesprek en een rondleiding.

De raad brengt jaarlijks een werkbezoek aan de stichting.

Code Culturele Diversiteit en Inclusie

De directie, medewerkers en raad van toezicht van Japanmuseum SieboldHuis vinden meerstemmigheid en inclusie waardevol en belangrijk. Zij zetten zich vol in, met de beschikbare middelen die het SieboldHuis voorhanden heeft, om inclusiviteit bij activiteiten en publieksprogramma's, personeel, partners en publiek te waarborgen.

Iedereen moet zich welkom kunnen voelen bij het SieboldHuis, of je er nu werkt, als bezoeker komt of met ons samenwerkt.

Fair Practice Code

Japanmuseum SieboldHuis geeft invulling aan het werkgever- en opdrachtgeverschap conform de waarden van de Fair Practice Code. De stichting hanteert de museum-cao en past deze toe. Wij hanteren de wettelijke aanbestedingsregels en bij opdrachtverlening worden altijd heldere en eerlijke contracten afgesloten, waarbij expliciete afspraken worden gemaakt over eigenaarschap, bronvermelding en rechtenafdracht. Wij hanteren per aard van het werk altijd een passende arbeidsrelatie. De inzet van flexibele arbeidsrelaties is beperkt. Inzet van vrijwilligers is een welkome aanvulling op de personele capaciteit en wordt niet ingezet ter vervanging van betaald werk. Het SieboldHuis investeert in ontwikkeling van haar medewerkers.

Bezoldiging/ WNT

Het beloningsmaximum conform WNT-norm voor 2024 is € 233.000. Noch het salaris van de directie, noch dat van enige andere medewerker van de stichting, overstijgt de WNT-norm.

Risicomanagement

De stichting dient een algemeen belang, wordt merendeels met publiek geld gefinancierd en heeft een wettelijke taak. Tegelijk wordt verwacht dat we ondernemend zijn, met het doel om a) de publieke investering maximaal te laten renderen en b) voldoende inkomsten te verwerven om onze doelstellingen te kunnen realiseren. Wij maken dan ook een bewuste afweging tussen de (publieke en commerciële) doelstellingen en de risico's die we bereid zijn te nemen om de doelstellingen te bereiken. Dit continue proces hebben we verankerd in ons risicomanagementbeleid.

Uitgangspunten van het risicomanagementbeleid:

het afwegen van risico's is structureel onderdeel van de planning- en controlecyclus;

we hebben systemen van risicobeheersing en interne controle ingericht. Deze dienen om significante risico's te identificeren, realisatie van doelstellingen te bewaken en naleving van wet- en regelgeving te waarborgen;

de directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor de systemen van risicobeheersing en interne controle en de werking ervan;

de directeur-bestuurder is eindverantwoordelijk voor de risicobereidheid: het bepalen van wat acceptabel is bij de (mate van de) risico's die genomen worden.

Risicoacceptatie

De risicoacceptatie verschilt per doelstelling en risicocategorie. De risicogrenzen zijn vastgelegd in verschillende beleidsdocumenten.

Risicocategorie	Risicobereidheid	Toelichting
Strategisch	Gematigd	Strategische risico's worden zorgvuldig afgewogen. We zoeken steeds de balans tussen onze maatschappelijke functie (lage risico- acceptatie) en onze commerciële ambities (hogere risico- acceptatie).
Operationeel	Laag	Onze kerntaak is gericht op het presenteren van (museale) collecties met betrekking tot de Japanse kunst, cultuur, natuur en wetenschap, in het bijzonder de Leidse Siebold-collectie, alsmede het versterken van de band tussen Nederland en Japan door middel van het exploiteren van Japanmuseum SieboldHuis als museum en informatiecentrum. Risico's die de continuïteit in gevaar kunnen brengen willen we zoveel mogelijk inperken. Op het gebied van veiligheid en beveiliging van museumbezoekers, werknemers en gasten willen we risico's zoveel mogelijk vermijden. Hetzelfde geldt ten aanzien van de collectie.
Financieel	Zeer laag	Als het gaat om financiële risico's staan wij voor een

		stabiel beleid met minimale en beheersbare risico's teneinde een solide financiële positie te waarborgen en te allen tijde correcte besteding van publiek geld te kunnen verantwoorden. Maar er is wel sprake van structurele onderfinanciering.
Compliance	Nul	Op het gebied van compliance met wet- en regelgeving hanteren wij geen tolerantie en streven we naar volledige compliance. We hebben daarbij speciale aandacht voor wet- en regelgeving op het gebied van veiligheid en beveiliging, milieu, aanbestedingen en privacy/informatiebeveiliging.

Beheersing- en controlesysteem

Risicomanagement is een vast onderdeel van onze financiële en operationele planning- en controlecyclus. In dit verband wordt jaarlijks (jaarverslag) en per kwartaal (rapportage van de directeur met budgetoverzichten) gerapporteerd aan de raad van toezicht.

Verantwoordelijkheden

De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor de interne risicobeheersing. De raad van toezicht houdt daarop toezicht en betreft daarbij het oordeel van de externe accountant.

De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor de uitvoering van het risicomanagement en legt hierover in de kwartaalrapportage verantwoording af.

Extern vindt toezicht en monitoring plaats door het ministerie van OCW op de uitvoering van de prestaties conform de besteding van de verleende subsidie in het kader van de Erfgoedwet.

Gelet op bovenstaande zijn we van oordeel dat de systemen van risicobeheersing en interne controle een redelijke mate van zekerheid geven over de financiële verslagleggingsrisico's en dat de financiële verslaggeving geen onjuistheden van materieel belang bevat.

Belangrijke risico's

Strategische risico's

Verandering in de bezoekaantallen, tegenvallende inkomsten

Beheersmaatregelen

Onverwachte veranderingen in bezoekaantallen kunnen leiden tot een tekort of overschot aan capaciteit en aan directe inkomsten. Ook kan het invloed hebben op de afspraken met het ministerie van OCW en zo ook op de subsidie. Verder heeft het risico invloed op relaties met sponsors en fondsen. Structurele bijdragen komen van OCW, de gemeente Leiden en de Universiteit Leiden. Deze inkomsten hebben een aanmerkelijk aandeel in de directe inkomsten. Dit geldt ook voor de inkomsten van bedrijfssponsors. Voor beide geldt dat de bijdragen structureel zijn voor een beperkte periode, lopend van drie tot vijf jaren met uitzicht op verlenging. Projectsubsidies, met name voor tentoonstellingsprojecten, vormen een belangrijke component van de eigen inkomsten. Deze kunnen fluctueren per jaar.

We onderhouden intensief contact met de relevante stakeholders, samenwerkingspartners, fondsen en sponsors. Op basis van jarenlange ervaring worden bezoekaantallen aan de hand van scenario's ingeschat. De organisatie van de publieksbegeleiding en educatie is erop ingericht om mee te kunnen bewegen met afname of groei van aantallen. We begroten terughoudend, bij voorkeur op basis van ervaringscijfers. Eventueel grijpen we - na analyse - in, door: intensiveren van de (marketing)inspanning om de resultaten te verbeteren en/of te besparen op de kosten. In het geval dat de inkomsten structureel achterblijven, kan de keuze ook zijn om een activiteit te beëindigen. De uitvoering van de projecten wordt bijgesteld al naar gelang de externe subsidie die is toegekend. De liquiditeit van de projectsubsidies wordt niet aangesproken voor andere doeleinden.

Politiek	Beheersmaatregelen
De afhankelijkheid van de subsidie van de rijksoverheid is groot. Politieke besluitvorming brengt risico's met zich mee t.a.v. uit te voeren taken, te behalen resultaten en hoogte van en voorwaarden voor subsidie. Met de toekenning van subsidie in het kader van de Erfgoedwet (en langjarige bekostiging vanaf 2021) is de gevoeligheid voor dit risico afgenomen maar de hoogte van de subsidie is vooralsnog te laag om het SieboldHuis in een optimale vorm te laten voortbestaan. Het risico is dat Japanmuseum SieboldHuis te maken krijgt met de effecten van een negatief oordeel van publieke en politieke opinie op het bereikte resultaat in relatie tot de hoeveelheid subsidie.	Participatie in overlegorganen/ discussies. In contact blijven met stakeholders. Monitoren van (politieke) besluitvormingstrajecten en ontwikkelingen op wetgevingsgebied. Gebruik maken van bezwaarprocedures. Gesprekken over beleid met de minister, het departement en ook met de Museumvereniging. Invloed van de Japanse contacten aanwenden.
ICT-infrastructuur en informatie	Beheersmaatregelen
IT-systemen en -applicaties zijn in groeiende mate een strategische asset. Achterblijvende doorontwikkeling, storingen in of uitval van bedrijfskritische IT-systemen en ongeoorloofde toegang zouden onze bedrijfsvoering en onze reputatie negatief kunnen beïnvloeden. Dit risico neemt toe naarmate we onze ambitie om onze digitale capaciteiten uit te breiden gaan uitvoeren.	Het bestaande systeem wordt getoetst en beheerd door Pro Warehouse. Zij zorgen voor de ondersteuning en het beheer van de Applecomputers.
Internationale samenwerking	Beheersmaatregelen
Het versterken van de band tussen Nederland en Japan door middel van het exploiteren van Japanmuseum SieboldHuis als museum en informatiecentrum is een belangrijke doelstelling. Waar mogelijk wordt er samengewerkt met Japanse (museale) instellingen maar ook met andere landen waar Siebolds collectie wordt beheerd en getoond. De betrokken internationale groep van Sieboldinstellingen is sterk geëngageerd, maar de instellingen zijn qua samenwerking wel in hoge mate afhankelijk van diverse rijksoverheden of private fondsen.	Bijstellen ambities indien nodig

Positionering	Beheersmaatregelen
De positionering van het SieboldHuis als het Japanmuseum van Nederland is van belang voor het slagen van de strategie. Risico's op te lage bekendheid en een verkeerd imago belemmeren de ontwikkeling van het museum.	Actieve positionering van het SieboldHuis als Japanmuseum door interne en externe communicatie. Indien financieel mogelijk, structureel onderzoek naar imago en monitoring van vermeldingen in de media.

Operationele risico's

Operationele risico's betreffen de assets, human resources, ICT en leveranciers.

In het algemeen worden deze risico's beheerst door middel van verzekeringen en kredietwaardigheidschecks.

Veiligheid en beveiliging, fraude	Beheersmaatregelen
Er zijn veel zaken die risico opleveren voor de gezondheid van medewerkers, bezoekers en omwonenden. Naast algemene risico's op bijvoorbeeld brand, overstroming en instorting, gelden bij het werken in en met of bezoeken van tentoonstellingen en collectiemateriaal specifieke risico's. In het bijzonder voor de collectie, maar ook voor de overige spullen geldt een risico op ontvreemding. En er is een risico op fraude.	Arbo-systematiek veiligheidszorg. Trainingen en oefeningen. Noodplannen en -procedures. Veiligheidsscans. Verzekeringen. Veiligheidsvoorzieningen.

Personeel	Beheersmaatregelen
Leiderschap & sturing: risico dat het bestuur onvoldoende voor zijn taak is toegerust. Competenties: risico dat de medewerkers niet over de passende kennis en/of vaardigheden beschikken. Cultuur: risico dat de medewerkers zich niet houden aan algemeen geldende ethische normen en/of de doelstellingen van de organisatie.	Raad van toezicht. Performance managementcyclus. Functiebeschrijving en -waardering. Managementontwikkeling. Ethische codes ICOM.
Financiële risico's	Beheersmaatregelen
Japanmuseum SieboldHuis heeft te maken met marktrisico, prijsrisico en liquiditeitsrisico.	Er wordt een weerstandsvermogen aangehouden met een omvang van 1 jaar bezoekersinkomsten. Deze bestaan uit de entree-inkomsten en de brutomarge van de winkelinkomsten. Ook is het in het geval van tegenvallers mogelijk om beoogde investeringen te temporiseren, waardoor liquiditeit wordt vrijgespeeld.
Risico's ten aanzien van wet- en regelgeving (compliance) en integriteit	Beheersmaatregelen
Wetgeving die het beheersingskader vormt, betreft voornamelijk Nederlands recht. Het niet voldoen aan de wet- en regelgeving kan schadelijk zijn voor de reputatie en negatieve operationele of financiële gevolgen hebben. Hierbij specifiek aandacht voor aanbestedingen, veiligheid/beveiliging en privacy/informatiebeveiliging. Een gebrek aan integriteit en verantwoord zakelijk gedrag kan schadelijk zijn voor onze reputatie en leiden tot schending van wet- en regelgeving.	Hanteren van de gedragscodes Governance Code Cultuur en de ICOM Code of Ethics Tegen fraude zijn de volgende maatregelen van kracht: administratieve organisatie (drietrapsstelsel qua betalingen); meerjarig kasstroomoverzicht en factuur fiatstelsel.

Gevoeligheidsanalyse

Risico	Waarde	Resultaat	Verandering	Effect	Impactop	Aannames
1, 5,6	Aantal bezoekers	63.758	+/- 1%	638	Resultaat	Gemiddelde totale inkomsten uit kaartverkoop per (gratis) bezoeker € 4,22 bij gelijkblijvende kosten (excl. Japanmarkt)
3, 6	Bedrijfslasten exclusief afschrijvingen.	€ 1.313.923	+/- 1%	€ 13.139	Resultaat	Totale bedrijfslasten 2024
4, 7	Project funding tentoonstelling en activiteiten	€ 197.218	+/- 1%	€ 1.972	Omzet	Extern gesubsidieerde en gesponsorde tentoonstellingsprojecten en inkomsten activiteiten (evenementen, schenkingen, verhuur kantoorruimte).
1, 2	Subsidie Ministerie OCW	€ 356.595	+/- 1%	€ 3.565	Resultaat	Subsidiepeil 2024, exclusief de aanvullende subsidie inzake COVID-19.
1,2	Subsidie gemeente Leiden	€170.222	+/- 1%	€1.702	Resultaat	De overeenkomst (UVOK) Loopt tot en met 31 december 2025.
1,2	Subsidie Universiteit Leiden	€34.034	+/- 1%	€3.403	Resultaat	De samenwerkings-overeenkomst loopt tot en met 31 december 2025

Risicomanagement in 2024 en verder

In 2024 was er geen uitgave uit de voorziening groot onderhoud. Het begrotingstekort van 2024 wordt gedekt uit het gevormde bestemmingsfonds Covid-19 €147.458 en uit de algemene reserve €9.488. Het eigen vermogen is per 31 december 2024 €638.979. De algemene reserve is €284.136 met daarbij een bestemmingsfonds woordenboek €9.700 en een bestemmingsreserve groot onderhoud €345.143.

Voor de jaren 2025 en verder zal de directeur-bestuurder er alles aan doen om ervoor zorgen dat de algemene reserve zo min mogelijk wordt aangesproken door sponsors/en fondsen te werven, ruimtes te verhuren, de collectie te laten groeien en allerlei activiteiten te organiseren.

Directieverklaring

De directie verklaart dat, voor zover bekend: de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de activa, de passiva, de financiële positie en de resultaten van Japanmuseum SieboldHuis; het jaarverslag een getrouw beeld geeft van de toestand op de balansdatum en de gang van zaken gedurende het boekjaar; in het jaarverslag de voornaamste risico's waarmee Japanmuseum SieboldHuis wordt geconfronteerd zijn beschreven.

De aangepaste begroting 2025

De aangepaste begroting over 2025 is vastgesteld door de raad van toezicht van Stichting Japanmuseum SieboldHuis op 16/04/2024.

Stichting Japanmuseum SieboldHuis, Leiden

Lasten 2025	Budget
1. Personeel	€486.000
2. Afschrijvingen	€23.500
3. Huisvesting	€396.700
4. Activiteiten	€391.209
5. Marketing, Pr en educatie	€55.000
6. Overige kosten	€103.000
Totaal	€1.455.409

Baten 2025	Budget
1. OCW, gemeente Leiden en Universiteit Leiden	€589.978
2. Andere inkomsten	€1.070.834
3. Vrijval investeringssubsidie	-
4. Rente	-
Totaal	€1.660.812

Saldo van baten en lasten	€205.403
---------------------------	----------

Resultaatbestemming

Dotatie bestemmingsreserve groot onderhoud	€26.785
Mutatie bestemmingsreserve groot onderhoud	(-/-) €52.100
Dotatie bestemmingsreserve woordenboek	(-/-) €432
Mutatie algemene reserve	€231.150 ²

² Dit bedrag is een schenking in natura welke wordt toegevoegd aan de collectie.